

LATVIJAS REPUBLIKAS FINANSU MINISTRIJA

GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS
2000
RĪGA

SATURS

Priekšvārds.....	3
Ministrijas juridiskais statuss, struktūra un funkcijas.....	4
Ministrijas galvenie uzdevumi	6
Būtiskākās izmaiņas ministrijā	9
Ministrijas darbības rezultāti	10
Ministrijas padotības iestādes	25
Finansējums un izlietojums	37
Personāla izglītošana un kvalifikācijas paaugstināšana	41
Informācija par valsts budžeta līdzekļu izlietojumu.....	43

PRIEKŠVĀRDS

Publiskajā pārskatā Finanšu ministrija vēlas Jūs informēt par ministrijas darbības uzdevumiem, svarīgākajiem 2000.gada pasākumiem un paveiktajiem darbiem.

Līdztekus integrācijai Eiropas Savienībā viens no galvenajiem Latvijas valdības ekonomiskās politikas mērķiem ir stabilas makroekonomiskās vides nodrošināšana un attīstība. 2000.gadā Finanšu ministrija konsekventi ir veidojusi un īstenojusi ekonomikas attīstībai labvēlīgu, starptautiski atzītu fiskālo politiku.

Sagatavots 2001.gada budžets, kas paredz ievērojamu fiskālā deficīta samazinājumu un ko atbalsta arī Starptautiskais Valūtas fonds.

Finansu ministrijā uzsākta budžeta vidēja termiņa plānošana, kas ļaus sasaistīt iepriekš izvirzītās valdības stratēģiskās prioritātes ar valsts makroekonomiku un fiskālo politiku vidējā termiņā, lai efektīvi izlietotu valsts budžeta resursus, sniedzot sabiedrībai nepieciešamos pakalpojumus un vienlaicīgi nodrošinātu Latvijas virzību uz ES un NATO.

Lai veicinātu ekonomisko attīstību, ievērojami samazināti nodokļi uzņēmējiem, kā arī pieņemti grozījumi normatīvajos aktos, mazinot birokrātiskos šķēršļus uzņēmējdarbības attīstībai.

Mēs labi apzināties, ka nodokļu maksāšanu var veicināt, tikai precīzi un ekonomiski izlietojot valsts budžeta – nodokļu maksātāju – līdzekļus. Tādēļ Finanšu ministrija savas kompetences ietvaros ir veicinājusi precīzāku un ekonomiskāku valsts naudas izlietojumu, pilnveidojot sabiedriskā iepirkuma sistēmu, sākot gatavot vienotu atalgojuma sistēmu valsts uzņēmumu vadītājiem un valsts pārvaldes sistēmā strādājošajiem.

Finansu ministrijai kā valsts maka turētājai nereti ir nācies pieņemt smagus un nepopulārus lēmumus, kas nav raduši pilnīgu izpratni sabiedrībā. Taču esam pārliecināti, ka ministrijas stingrā fiskālā politika veicinās valsts attīstību un dos reālus augļus nākotnē.

Ministrs

Gundars Bērziņš

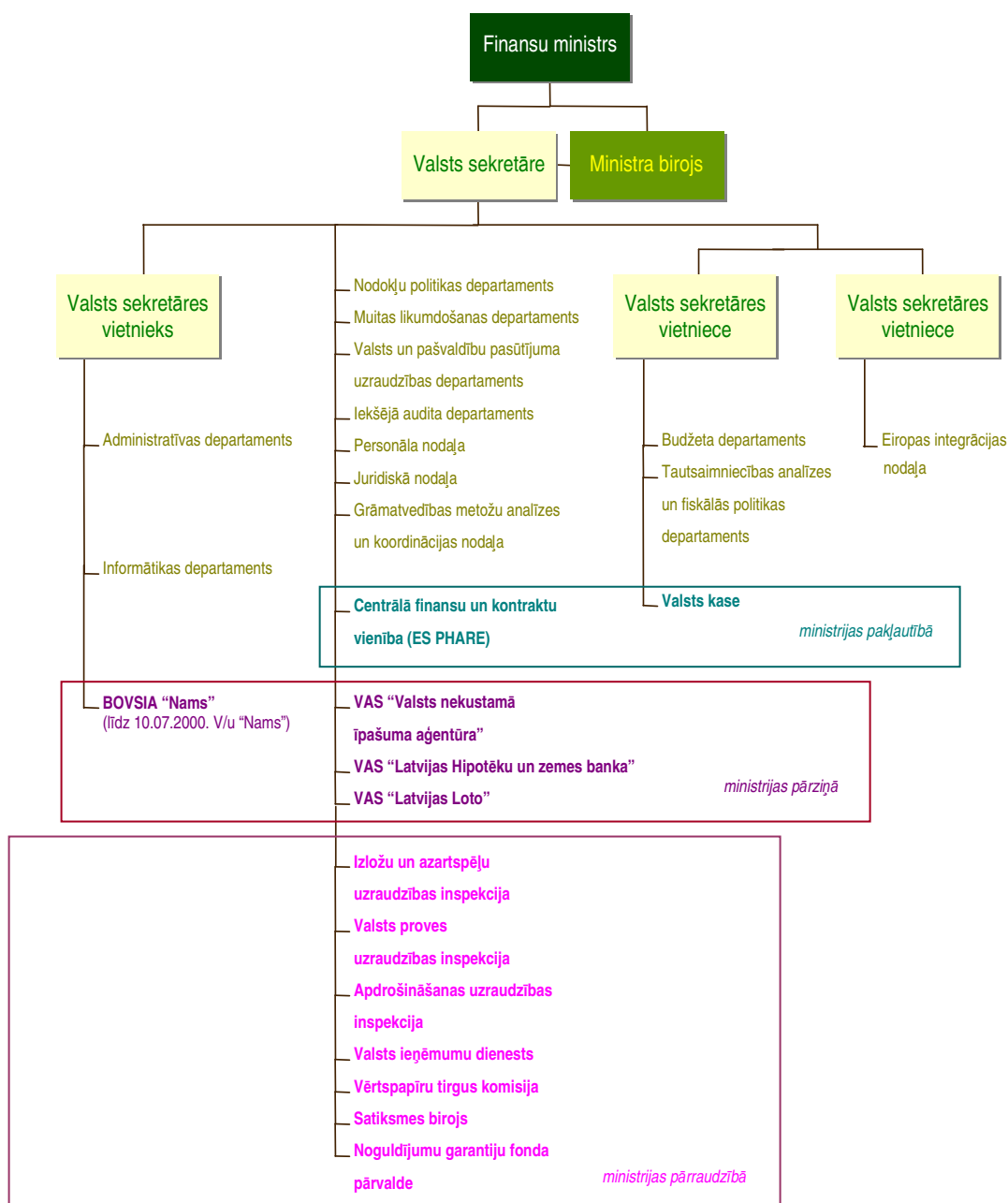
MINISTRIJAS JURIDISKAIS STATUSS, STRUKTŪRA UN FUNKCIJAS

Finansu ministrija (turpmāk – ministrija) ir valsts pārvaldes iestāde, ar kuras palīdzību Ministru kabinets realizē Latvijas Republikas Satversmē, likumos un normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus finansu politikas jomā.

Ministrijas struktūra (1.zīmējums) ir izveidota saskaņā ar Ministru kabineta iekārtas likuma prasībām. Ministrijā ir astoņi departamenti un četras patstāvīgās nodaļas, kas veic ministrijas funkciju konkrētā valsts pārvaldes jomā.

1.zīmējums

FINANSU MINISTRIJAS STRUKTŪRA

Atbilstoši Ministru kabineta 2000.gada 13.jūnija noteikumiem Nr.194 "Finansu ministrijas nolikums" ministrijas galvenais uzdevums ir izstrādāt un kopīgi ar valsts pārvaldes iestādēm īstenot valsts politiku budžeta, īstermiņa un ilgtermiņa finansu, nodokļu un muitas jautājumos.

MINISTRIJAS GALVENĀS FUNKCIJAS

- Izstrādāt likumu un citu normatīvo aktu projektus budžeta un finansu vadības, muitas, nodokļu un nodevu sistēmas pilnveidošanai un valsts un pašvaldību pasūtījuma, valsts atbalsta, iekšējā audita, valsts sektorā strādājošo darba samaksas un grāmatvedības metodoloģijas jomā, saskaņojot tos ar Eiropas Savienības (ES) normām un Latvijai saistošiem starptautiskajiem līgumiem.
- Sniegt atzinumus par citu institūciju izstrādātajiem tiesību aktu projektiem.
- Atbilstoši savai kompetencei nodrošināt Latvijai saistošu starptautisko līgumu slēgšanu un izpildi.
- Atbilstoši savai kompetencei sadarboties ar valsts pārvaldes, pašvaldību un starptautiskajām institūcijām.
- Nodrošināt vienotu principu ievērošanu budžeta vadībā, izstrādājot un ieviešot valsts un pašvaldību budžetu sastādīšanas un izpildes vienotu metodoloģiju.
- Sniegt ministrijām, citām centrālajām valsts iestādēm un pašvaldībām metodisku palīdzību ar budžeta izstrādāšanu un izpildi saistītos jautājumos.
- Sadarbībā ar Ekonomikas ministriju analizēt valsts investīciju programmas finansu resursu izmantošanu un izvērtēt resursu izmantošanas atbilstību valsts budžeta finansētajām programmām un apakšprogrammām.
- Analizēt valsts ekonomisko attīstību un fiskālo politiku un izstrādāt īstermiņa un vidēja termiņa makroekonomiskās attīstības scenāriju un valsts budžeta prognozes fiskālās politikas pamatojumam.
- Pārskatīt, papildināt un precizēt muitas tarifu objektus, kārtot un aktualizēt Preču aprakstīšanas un kodēšanas harmonizēto sistēmu, Latvijas kombinēto nomenklatūru un apvienotā kopienas tarifa (TARIC) klasifikatoru atbilstoši tā ieviešanas pakāpei.
- Izstrādāt un sadarbībā ar citām valsts pārvaldes institūcijām ieviest valsts sektorā vienotu valsts politiku darba samaksas jomā.
- Veikt likumos un citos normatīvajos aktos ministrijai noteiktās funkcijas, kas saistītas ar valsts un pašvaldību pasūtījumu, valsts atbalstu un iekšējo auditu.
- Nodrošināt informācijas sagatavošanu Eiropas Komisijai un piedalīšanos sarunās par iestāšanos Eiropas Savienībā par Finansu ministrijas kompetencē esošajiem jautājumiem.

MINISTRIJAS GALVENIE UZDEVUMI

Ministrijā darbs galveno uzdevumu izpildē tiek organizēts atbilstoši ministrijas struktūrai, tas ir, pa departamentiem un patstāvīgajām nodaļām, kā arī pēc komandas principa – vairāki departamenti un nodaļas strādā kopā pie noteiktu uzdevumu izpildes vai arī no dažādu departamentu un nodaļu pārstāvjiem tiek veidotas darba grupas kāda uzdevuma veikšanai.

2000.gadā ministrijai izvirzīti šādi uzdevumi:

Budžeta un finansu vadība, fiskālā politika

- Nodrošināt valsts politikas īstenošanu budžeta un finansu vadības jautājumos.
- Nodrošināt valsts budžeta izstrādi atbilstoši valsts fiskālai politikai.
- Izstrādāt un analizēt fiskālo politiku.
- Sagatavot tautsaimniecības attīstības un fiskālās politikas scenāriju.
- Sagatavot valsts budžeta ieņēmumu un makroekonomisko rādītāju prognozes.
- Analizēt tautsaimniecības makroekonomisko rādītāju un tautsaimniecības attīstības tendences.
- Sniegt priekšlikumus ekonomiskās attīstības veicināšanai.
- Izveidot valsts sektorā strādājošo darba samaksas sistēmu un veikt valsts sektorā strādājošo darba samaksas analīzi.

Nodokļu un nodevu sistēma

- Pilnveidot netiešo nodokļu likumus un saskaņot ar Eiropas Savienības līguma un Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) prasībām.
- Pilnveidot tiešo nodokļu likumus atbilstoši attīstītas tirgus ekonomikas prasībām un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) principiem tiešo nodokļu jomā, kā arī tos saskaņot ar ES līguma prasībām.
- Pilnveidot nodokļus un nodevas reglamentējošos normatīvos aktus, lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi un izveidotu neitrālu un stabilu nodokļu un nodevu sistēmu atbilstoši valsts ekonomiskajām un fiskālajām interesēm.
- Izvērtēt no citām valstīm saņemtos priekšlikumus nodokļu konvenciju noslēgšanai, piedalīties sarunās par nodokļu konvenciju noslēgšanu, nodrošināt normatīvo aktu izstrādi par konvenciju piemērošanu.

Muitas likumdošana

- Izstrādāt tiesību aktu projektus muitas jomā un saskaņot ar Eiropas Savienības muitas likumdošanas prasībām.
- Kārtot un aktualizēt preču aprakstīšanas un kodēšanas harmonizēto sistēmu, Latvijas kombinēto nomenklatūru un TARIC klasifikatoru atbilstoši tā ieviešanas pakāpei.
- Pārskatīt, papildināt un precizēt muitas tarifu objektus.

Valsts un pašvaldību pasūtījuma uzraudzība

- Sagatavot normatīvos aktus, harmonizējot publiskā iepirkuma procedūras ar attiecīgajām Eiropas Savienības procedūrām un palielinot atklātību publiskā iepirkuma procesā.
- Sagatavot priekšlikumus Latvijas pozīcijai sarunās par iestāšanos ES un pievienošanos PTO Nolīgumam par valdības iepirkumiem.

- Nodrošināt sūdzību izskatīšanas komisijas darbu valsts un pašvaldību pasūtījuma piešķiršanas jautājumos.
- Rast un pilnveidot informācijas tehnoloģiju risinājumus, lai uzsāktu sagatavošanos publiskā iepirkuma procedūru veikšanai, izmantojot internetu un informācijas tehnoloģijas.
- Radīt kopēju likuma "Par valsts un pašvaldību pasūtījumu" izpratni starp kontrolējošām un valsts pasūtījumus veicošajām institūcijām.

Valsts atbalsta politika

- Pilnveidot likumdošanu atbilstoši Latvijas starptautiskajām saistībām, kā arī nacionālajai likumdošanai valsts atbalsta kontroles jomā.
- Veikt nepieciešamos pasākumus valsts un pašvaldību institūciju, kā arī sabiedrības informēšanai par valsts atbalsta jautājumiem.
- Nodrošināt Valsts atbalsta uzraudzības komisijas sekretariāta pārskatu atbilstību Eiropas Komisijas prasībām.

Hipotekārās kredītsistēmas un mājokļu sektora attīstība

- Veicināt hipotekārās kredītsistēmas attīstību, izstrādājot un pilnveidojot šo jomu regulējošos normatīvos aktus.
- Veicināt mājokļu sektora attīstību, radot iedzīvotājiem pieņemamākus kredītēšanas apstākļus.

Iekšējā audita sistēmas darbība un koordinācija

- Sistemātiski izvērtēt ministrijas un saskaņā ar Finanšu ministrijas 1999.gada 12.novembra rīkojumā Nr.1055 "Par iekšējā audita sistēmas izveidi ministrijā" noteikto padotības iestāžu iekšējās kontroles sistēmas, sniegt sistēmu novērtējumu, ieteikt nepieciešamos uzlabojumus un uzraudzīt ieteikumu ieviešanu.
- Regulāri piedalīties Eiropas Komisijas daļēji vai pilnīgi finansēto programmu un projektu iekšējo auditu veikšanā.
- Nodrošināt uzraudzību pār Lauku atbalsta dienesta darbības atbilstību akreditācijas kritērijiem.
- Nodrošināt iekšējā audita vispārēju koordināciju, vienotas iekšējā audita metodikas izstrādi, aktualizāciju un ieteikumu izstrādāšanu.
- Nodrošināt Iekšējā audita padomes sekretariāta darbību.

Grāmatvedības metožu analīze un koordinācija

- Izstrādāt normatīvo aktu projektus un pilnveidot pieņemtos normatīvos aktus grāmatvedības un revīzijas jomā atbilstoši Eiropas līguma prasībām un Eiropas Komisijas rekomendācijām.
- Sadarboties ar starptautiskajām institūcijām un ārvalstu ekspertiem grāmatvedības un revīzijas likumdošanas jomā.
- Analizēt Eiropas Savienības grāmatvedības direktīvās un Starptautiskajos grāmatvedības standartos ieteiktās grāmatvedības metodes un veicināt to ieviešanu.

Integrācija Eiropas Savienībā

- Nodrošināt iestāšanās Eiropas Savienībā sarunu dokumentācijas izstrādi, panākt ministrijas kompetencē esošo iestāšanās ES sarunu sadaļu slēgšanu, ierosinot pasākumus, lai saskaņotu Latvijas likumdošanu ar ES prasībām.

- Pārskatīt ES likumdošanu un koordinēt ministrijas kompetencē esošās Latvijas likumdošanas atbilstības novērtēšanu ES likumdošanai
- Aktualizēt Latvijas Nacionālo programmu integrācijai Eiropas Savienībā (LNPIES).
- Organizēt Latvijas piedalīšanos gadskārtējās Latvijas Republikas – Eiropas Savienības Asociācijas komitejas un apakškomiteju sanāksmēs par ministrijas kompetences sfērām.
- Nodrošināt gadskārtējā Nacionālā Progresā ziņojuma sagatavošanu par ministrijas kompetences sfērām.
- Nodrošināt ministrijas kompetencē esošo Eiropas Komisijas finansēto programmu projektu izstrādi un vadību, veicināt tehniskās palīdzības piesaisti ministrijas kompetencē esošo problēmu risināšanai.
- Nodrošināt kontaktu uzturēšanu ar Eiropas Komisijas struktūrām, kuru darbības lauks atbilst ministrijas kompetences sfērai.

Sadarbība ar starptautiskajām finansu institūcijām

- Nodrošināt Latvijas Republikas sadarbību ar Starptautisko Valūtas fondu (SVF):
 - aktīvi darboties SVF Ziemeļu - Baltijas valstu birojā,
 - sagatavot ministrijas delegācijas līdzdalību SVF/Pasaules Bankas pilnvarnieku ikgadējās sanāksmēs,
 - izstrādāt normatīvo aktu projektus saistībā ar Latvijas Republikas līdzdalību starptautiskajās finansu organizācijās,
 - piedalīties SVF Ziemeļu - Baltijas valstu Monetārās un finansu komitejas sanāksmēs.

Informātikas sektora uzdevumi

- Izstrādāt vienotas valsts budžeta plānošanas informācijas sistēmas projektu, izveidot projekta organizāciju un sagatavot sistēmas ieviešanu.
- Ieviest ministrijā informācijas sistēmu drošības līdzekļus – datortīkla perimetra aizsardzību, kompleksu datorvīrusu aizsardzības sistēmu, rīkus drošības sistēmu un datortīkla darbības kontrolei un pārvaldībai.
- Nodrošināt ministrijas darbiniekiem iespējas lietot jaunākās informācijas tehnoloģijas, apzināt darba organizācijas procesus un ieviest informācijas sistēmas un elektroniskās kopdarbības līdzekļus darba organizācijas uzlabošanai.
- Uzturēt darba kārtībā lietotāju rīcībā nodoto datortehniku un programmatūru, daudzlietotāju datu bāzes, ministrijas failu un e-pasta serverus un interneta mājas lapu serveri, nodrošināt nepārtrauktu ministrijas datortīkla tehnisko līdzekļu darbu.

Administratīvi saimnieciskie uzdevumi

- Sagatavot ministrijas centrālā aparāta valsts budžeta projektu un nodrošināt ministrijas kopējā budžeta projekta sagatavošanu.
- Nodrošināt ministrijas centrālā aparāta valsts budžeta izpildāmo programmu un apakšprogrammu realizāciju.
- Organizēt grāmatvedības uzskaiti, nodrošināt grāmatvedības pārskatu sagatavošanu noteiktos termiņos.
- Organizēt lietvedības kārtošanas funkciju izpildi ministrijas centrālajā aparātā, nodrošināt dokumentu operatīvu virzību.
- Organizēt ministrijas centrālā aparāta saimniecisko darbību, materiālo resursu iegādi un izmantošanu, veikt saimnieciskos darījumus, nodrošinot likuma "Par valsts un pašvaldību pasūtījumu" prasību ievērošanu.

BŪTISKĀKĀS IZMAIŅAS MINISTRIJĀ

2000.gada martā Finanšu ministrija no Labklājības ministrijas pārņēma valsts sektora darba samaksas politikas izstrādes funkciju. Tāpēc ar Finanšu ministrijas 2000.gada 20.marta rīkojuma Nr.32-p 6.punktu Tautsaimniecības analīzes un fiskālās politikas departamentā izveidota jauna nodaļa – Valsts sektora darba samaksas nodaļa.

Savas kompetences ietvaros nodaļa nodarbojas ar normatīvo aktu izstrādi, kas reglamentē vienoto darba samaksas sistēmu valsts pārvaldes iestāžu un valsts iestāžu darbiniekiem, valsts pilnvarnieku un valsts uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) vadītāju vienotu motivācijas sistēmu, vienotās darba samaksas uzskaites sistēmas izveidošanu, kā arī darba samaksas noteikšanai šobrīd piemērojamo spēkā esošo normatīvo aktu pilnveidošanu.

MINISTRIJAS DARBĪBAS REZULTĀTI

Budžeta un finansu vadība, fiskālā politika

Likums "Par budžetu un finansu vadību" nosaka, ka "Budžets ir līdzeklis valsts politikas realizācijai ar finansiālām metodēm. Budžets ir valdības finansiālās darbības un vadības pamatā. Budžeta mērķis ir noteikt un pamatot, kādi līdzekļi nepieciešami valdībai, citām valsts institūcijām un pašvaldībām to valsts pienākumu izpildei, kuru finansēšana noteikta ar likumdošanas aktiem. Budžetu izstrādājot, jāņem vērā nepieciešamība nodrošināt vispārējo ekonomisko līdzsvaru."

Sagatavojot valsts budžeta projektu 2001.gadam, tika plānoti izdevumi atbilstoši valdības prioritātēm un noteiktajiem valsts budžeta izdevumu "mērķa griestiem". Sagatavoto likumprojektu "Par valsts budžetu 2001.gadam" Saeima pieņēma 2000.gada 30.novembrī ar valsts budžeta fiskālo deficītu 1,7%, kas ir par 1,5 procenta punktiem mazāks nekā 2000.gadā.

Lai nodrošinātu valsts politikas īstenošanu budžeta un finansu vadības jautājumos un turpinātu pilnveidot budžeta vadības procesu, sagatavoti būtiski grozījumi likumā "Par budžetu un finansu vadību" (pieņemts Saeimā 2000.gada 23.novembrī):

- ārvalstu finansu palīdzības līdzekļi iekļauti valsts budžetā un tos plāno un izlieto saskaņā ar šo likumu;
- ministrijas un citas centrālās valsts iestādes sniedz Valsts kasei un Valsts kontrolei pārskatus par 2000.gada valsts budžeta izpildi, finansu informāciju un finansu pārskatus par to pārziņā esošo uzņēmumu ekonomisko darbību;
- tikai finansu ministrs drīkst kārtot valsts aizņēmumus un aizdevumus, kā arī galvojumus gadskārtējā valsts budžeta likuma ietvaros;
- valsts budžeta finansētas institūcijas kontus var atvērt tikai Valsts kasē.

□ *Valsts budžeta programmu pārskatīšana*

Valsts budžeta plānošanas ietvaros tika turpināta pakāpeniska, daudzgadīga valsts budžeta programmu pārskatīšana. Sagatavojot valsts budžetu 2001.gadam, saskaņā ar Ministru kabineta noteikto vairākas ministrijas veica atsevišķu valsts budžeta programmu (apakšprogrammu) pārskatīšanu. Ministrijām bija jāizvērtē un jāsniedz ieteikumi par attiecīgās programmas (apakšprogrammas) lietderību, sasniedzamo mērķu kvalitāti un produktivitāti, vadības metožu uzlabošanu, kā arī esošo resursu efektivitātes novērtējums.

□ *Valsts ilgtermiņa saistību plānošana*

Valsts budžeta izdevumu plānošana ietver arī valsts ilgtermiņa saistību plānošanu, kuru uzsāka jau izstrādājot valsts budžetu 2000.gadam.

Valsts ilgtermiņa saistības ir vienotas valsts politikas īstenošanai paredzētie projekti un pasākumi, kuru izpildes termiņš pārsniedz plānojamo saimniecisko gadu un kurus budžeta finansētas institūcijas uzņemas realizēt, slēdzot līgumu ar konkrētiem izpildes nosacījumiem.

Valsts ilgtermiņa saistību objekts ir budžeta finansētu institūciju pasūtījumi, tām nepieciešamie pakalpojumi, kuru īstenošanai paredzētos valsts budžeta līdzekļus asigne atbilstoši gadskārtējā likumā par valsts budžetu noteiktajām apropriācijām.

□ *Eiropas Savienības finansu palīdzības līdzekļu plānošana*

Likumprojektā "Par valsts budžetu 2001.gadam" plānots saņemt ārvalstu (ES) finansu

palīdzību no trijiem ES Pirmsiestāšanās finansu instrumentiem:

- atbalsts strukturālajām reformām ekonomiskās pārejas un demokrātijas stiprināšanas procesā (Phare);
- atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai (SAPARD);
- ES Strukturālās politikas pirmsiestāšanās instruments (ISPA)

kopumā Ls 47,3 milj. un vienlaicīgi ieguldot valsts budžeta līdzekļus Ls 15,5 milj.

Ministru kabineta noteikumu projektā "Kārtība, kādā tiek sagatavoti, apstiprināti, īstenoti un uzraudzīti no Eiropas Savienības Strukturālās politikas pirmsiestāšanās finansu instrumenta līdzekļiem finansētie projekti" ir izstrādāts ISPA finansu instrumenta ieviešanas cikls, kurā ir noteikts visu iesaistīto institūciju pamatpienākumi un funkcijas. ISPA programmēšanas jomā Finanšu ministrija sadarbībā ar Ekonomikas ministriju ir noteikusi makroekonomiskos pieņēmumus ISPA finansēto projektu pieteikumu izstrādei.

Ir sagatavotas astoņas Eiropas Komisijas un Latvijas valdības vienošanās par Eiropas Komisijas finansējuma piešķiršanu ISPA projektu īstenošanai.

□ *Integrācijas procesa Eiropas Savienībā saistība ar valsts budžetu*

Sagatavotas pamatnostādnes, kā noteikt integrācijas Eiropas Savienībā ietekmi uz valsts budžetu. Ministrijas un citas centrālās valsts iestādes ir veikušas aprēķinu, lai novērtētu integrācijas ES izmaksas līdz pilnīgai iestāšanai tajā. Eiropas integrācijas birojs, nozaru ministrijas, Ārlietu ministrija un Finanšu ministrija turpina sadarboties, notiek integrācijas pasākumu un ar to īstenošanu saistīto izmaksu precizēšana.

Izstrādātas vadlīnijas Nacionālās programmas integrācijai Eiropas Savienībā pasākumu 2001.-2003.gadam izmaksu noteikšanai un izskatītas Latvijas Nacionālās programmas integrācijai Eiropas Savienībā (NPIES) pasākumu finansu tabulas 2001.-2003.gadam, kurās ietverti pasākumu realizācijai paredzētie finansu resursi plānoti, izmantojot reāli pieejamos valsts budžeta līdzekļus.

□ *Vienotas valsts sektora darba samaksas izstrāde*

Tika sagatavota koncepcija par valsts pilnvarnieku un valsts uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) vadītāju vienotu motivācijas sistēmu (akceptēta Ministru kabinetā 2000.gada 11.jūlijā). 2000.gada decembrī Valsts kancelejā tika iesniegts konceptuālais ziņojums "Par pamatnostādņēm darba samaksas sistēmas valsts pārvaldes iestāžu ierēdņiem un darbiniekiem izstrādē". Šajā ziņojumā ietverti galvenie pamatprincipi valsts pārvaldes iestāžu ierēdņu un darbinieku atalgojuma sistēmas izveidošanai. Tika uzsākta no valsts budžeta finansēto institūciju darba samaksas vienotas datu bāzes izveide, kuras ietvaros veikta ministriju aptauja par darba samaksu 1999.gadā un iesniegto datu analīze.

□ *Fiskālās politikas izstrāde un analīze*

Fiskālās politikas veidošana ir komplekss process, kurā ietilpst:

- valsts budžeta ieņēmumu prognožu sagatavošana;
- valsts budžeta izdevumu politika;
- nodokļu sistēmas politika.

Pārskata gadā turpinājās nopietns darbs pie fiskālās politikas izstrādāšanas un analīzes, tautsaimniecības attīstības scenāriju izveides, valsts budžeta ieņēmumu un makroekonomisko rādītāju prognožu sagatavošanas.

Katru mēnesi sagatavots un izplatīts materiāls "Valsts budžeta apskats" latviešu un angļu valodā, analizētas galvenās makroekonomisko rādītāju attīstības tendences.

Reizi ceturksnī sagatavots ziņojums "Par tautsaimniecības attīstību un kopbudžeta izpildes gaitu", analizētas tautsaimniecības attīstības tendences un sniegti priekšlikumi ekonomikas attīstības veicināšanai.

Izstrādāts ekonomiskās attīstības scenārijs, kuru izmanto valsts budžeta ieņēmumu prognozes sagatavošanai. Ministru kabinetā tika akceptēts "Makroekonomiskās attīstības scenārijs un fiskālā politika 2001. –2003."

2000.gadā tapuši analītiskie materiāli: gadagrāmata "Valsts budžets 2000", gadagrāmata "The National Budget 2000", izdevums "Pocket Budget 2000".

Nodokļu un nodevu sistēma

Ekonomikas attīstībā liela nozīme ir sakārtotai un attīstību veicinošai uzņēmējdarbības videi. Liela nozīme ekonomiskās un uzņēmējdarbības vides uzlabošanā ir nodokļu politikai. Ministrija regulāri sagatavo nepieciešamās izmaiņas ar nodokļiem saistītajos normatīvajos aktos.

Nodokļu likumdošanā 2000.gadā izstrādāti 68 normatīvo aktu projekti, no kuriem Saeimā akceptēti 13 likumprojekti; Saeimas komisijās iesniegti 7 likumprojekti. Ministru kabineta sēdēs akceptēti 36 dokumenti, tajā skaitā 31 Ministru kabineta noteikumu projekts; 3 Ministru kabineta rīkojumu projekti; 1 Ministru kabineta lēmumprojekts par informatīvo ziņojumu; 1 likumprojekts.

Lai harmonizētu Latvijas akcīzes nodokļu likumdošanu ar Eiropas Savienības prasībām, tika izstrādāti likumprojekti: "Grozījumi likumā "Par akcīzes nodokli"" (pieņemti Saeimā 2000.gada 13.aprīlī) un "Grozījumi likumā "Par akcīzes nodokli naftas produktiem"" (pieņemti Saeimā 2000.gada 15.jūnijā).

Akcīzes nodokļu jomā pārskata gadā tika izstrādāti vairāki Ministru kabineta noteikumu projekti:

- "Grozījumi Ministru kabineta 1998.gada 4.augusta noteikumos Nr.289 "Noteikumi par akcīzes preču noliktavu naftas produktiem"" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 11.janvārī);
- "Grozījumi Ministru kabineta 1998.gada 4.augusta noteikumos Nr.289 "Noteikumi par akcīzes preču noliktavu naftas produktiem"" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 1.augustā);
- "Noteikumi par akcīzes nodokļa deklarāciju veidlapām" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 25.janvārī);
- divas reizes izstrādāti grozījumi Ministru kabineta 1998.gada 17.marta noteikumos Nr.93 "Kārtība, kādā lauksaimniecības produkcijas ražotājiem par izlietoto dīzeļdegvielu (gāzeļļu) atmaksājams akcīzes nodoklis naftas produktiem"" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 15.februārī un 5.septembrī);
- "Noteikumi par kafijas zudumu normām" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 28.martā);
- "Noteikumi par alus zudumu normām" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 4.aprīlī);
- "Kārtība, kādā atļauts izveidot un turēt akcīzes preču noliktavu alkoholiskajiem dzērieniem, alum un tabakas izstrādājumiem" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 13.jūnijā);
- "Noteikumi par atsevišķu likuma "Par akcīzes nodokli" normu piemērošanu" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 18.jūlijā);

- "Grozījumi Ministru kabineta 1998.gada 8.decembra noteikumos Nr.446 "Naftas produktu iezīmēšanas (marķēšanas) un piegādes kārtība"" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 1.augustā);
- "Kārtība, kādā ar akcīzes nodokli neapliek atsevišķus tabakas izstrādājumus" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 7.novembrī);
- "Alkohola denaturēšanas un denaturētā alkohola aprites kārtība" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 5.decembrī).

Lai saskaņotu Latvijas pievienotās vērtības nodokļa likumdošanu ar Eiropas Savienības prasībām, precizētu atsevišķas likuma normas attiecībā uz priekšnodokļa atskaitīšanu, noteiktu pievienotās vērtības nodokļa atmaksu ārvalstu autopārvadātājiem, sašaurinātu atsevišķu nodokļa atbrīvojumu piemērošanu, tika izstrādāts likumprojekts "Grozījumi likumā "Par pievienotās vērtības nodokli"" (pieņemts Saeimā 2000.gada 23.novembrī) un divreiz izdarīti grozījumi Ministru kabineta 1997.gada 15.aprīļa noteikumos Nr.149 "Kārtība, kādā muitas nodoklis un pievienotās vērtības nodoklis piemērojams dāvinājumiem – ārvalstu neatmaksājamajai tehniskajai palīdzībai"(pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 24.oktobrī un 19.decembrī).

Grozījumi likumā "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" veikti divreiz (pieņemti Saeimā 2000.gada 30.martā un 23.novembrī), kā arī izstrādāts noteikumu projekts "Likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 19.septembrī).

Grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" arī izdarīti divas reizes (pieņemti Saeimā 2000.gada 27.janvārī un 30.novembrī).

Turklāt pārskata gadā tika sagatavots noteikumu projekts "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārskatiem un paziņojumiem" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 2.maijā).

Lai nodrošinātu iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumus un ierobežotu iespējas fiziskām personām izvairīties no iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksāšanas, izstrādāts noteikumu projekts "Kārtība, kādā Valsts ieņēmumu dienests uz aprēķinu pamata nosaka fizisko personu apliekamo ienākumu" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 26.septembrī).

Tika izstrādāts noteikumu projekts "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 18.oktobrī).

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa administrēšanas sakārtošanai izstrādāti šādi Ministru kabineta noteikumu projekti:

- grozījumi divos Ministru kabineta noteikumos: "Grozījums Ministru kabineta 1996.gada 9.jūlija noteikumos Nr.253 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa administrēšanas funkcijām"" un "Grozījumi Ministru kabineta 1998.gada 21.aprīļa noteikumos Nr.145 "Kārtība, kādā iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumi tiek ieskaitīti pašvaldības budžetā"" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 24.oktobrī);
- "Kārtība, kādā Valsts ieņēmumu dienests sniedz informāciju pašvaldībām par iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumiem" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 14.novembrī);
- "Noteikumi par iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 19.decembrī).

Nekustamā īpašuma nodokļu jomā izstrādāts likumprojekts "Grozījumi likumā "Par nekustamā īpašuma nodokli"" (pieņemts Saeimā 2000.gada 23.novembrī) un noteikumu projekts "Likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 4.aprīlī).

Grozījumi likumā "Par nodokļiem un nodevām" izdarīti divas reizes (pieņemti Saeimā 2000.gada 13.aprīlī un 14.decembrī). Tie nodrošina uzņēmējdarbību un nodokļu maksātāju vienotu reģistrāciju, tas ir, reģistrējoties Uzņēmumu reģistrā, vienlaikus notiek nodokļa maksātāja reģistrācija, tiek nodrošināta elektroniska informācijas apmaiņa starp Uzņēmumu reģistru un Valsts ieņēmumu dienestu.

Pamatojoties uz likumā "Par nodokļiem un nodevām" doto deleģējumu, izstrādāti vairāki Ministru kabineta noteikumu projekti:

- "Noteikumi par sociālā nodokļa parādu dzēšanu tiem darba devējiem, kuri pēc stāvokļa uz 1998.gada 1.janvāri nav bijuši tiesību subjekti" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 28.martā);
- "Noteikumi par 2000.gadā veicamajiem maksājumiem par uzņēmumu (uzņēmējdarbību) valsts kapitāla izmantošanu" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 28.martā);
- "Kārtība, kādā kārtējie nodokļu maksājumi un nokavētie nodokļu maksājumi tiek ieskaitīti budžetā" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 18.aprīlī);
- "Kārtība, kādā Valsts ieņēmumu dienests uz aprēķinu pamata nosaka nodokļu maksājumu lielumu" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 20.jūnijā);
- "Kārtība, kādā nokavētajiem nodokļu maksājumiem samazināma iepriekš aprēķinātā nokavējuma nauda un kādā atceļams lēmums par nokavēto nodokļu maksājumu samaksas termiņu pagarināšanu" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 4.jūlijā).

Izdarīti grozījumi Ministru kabineta 1997.gada 11.februāra noteikumos Nr.66 "Skaidrā naudā veikto darījumu deklarēšanas noteikumi" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 7.martā) un izstrādāts grozījums Ministru kabineta 1999.gada 16.marta noteikumos Nr.110 "Noteikumi par nodokļu parādu dzēšanu" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 13.jūnijā).

Lai nodrošinātu vienveidīgu nodokļu atvieglojumu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās, saskaņotu piemērojamos nodokļu atvieglojumus ar Eiropas Savienības likumdošanas prasībām attiecībā uz nodokļu piemērošanu un valsts atbalsta sniegšanu, Saeimā iesniegti šādi likumprojekti:

- "Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās";
- "Grozījumi Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likumā";
- "Grozījumi Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas likumā";
- "Grozījumi Rīgas brīvostas likumā";
- "Grozījumi Ventspils brīvostas likumā".

2000.gadā noritēja darbs pie vienošanās par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu apstiprināšanas, izstrādājot likumprojektus:

- "Par Latvijas Republikas un Armēnijas Republikas konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem" (pieņemts Saeimā 2000.gada 25.maijā);

- "Par Latvijas Republikas valdības un Maltas Republikas valdības līgumu par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma nodokļiem" (pieņemts Saeimā 2000.gada 5.oktobrī);
- "Par Latvijas Republikas valdības un Horvātijas Republikas valdības līgumu par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma nodokļiem" (pieņemts Saeimā 2000.gada 5.oktobrī).

Pārskata gadā sagatavoti 580 finansu ministra rīkojumu projekti, tajā skaitā:

- 19 rīkojumu projekti par nodokļu pamatparādu kapitalizāciju (kopumā Ls 4 440,3 tūkst.) un ar tiem saistīto nokavējuma un soda naudas dzēšanu (kopumā Ls 3 180,2 tūkst.);
- 561 rīkojumu projekts par bankrotējušo un likvidējamo uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) nodokļu parādu dzēšanu (kopumā par Ls 13 869,8 tūkst.).

Izskatīšanai Nokavēto nodokļu maksājumu komisijā sagatavotas 214 uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) lietas, no tām:

- pieņemti 212 lēmumi par nokavējuma naudas dzēšanu (kopumā Ls 2 628,8 tūkst.) pēc pamatparāda un palielinājuma naudas samaksas (kopumā Ls 7 809,8 tūkst.);
- atcelti nodokļu samaksas termiņa pagarinājumi 11 uzņēmumiem;
- grozīts saistību raksts 1 uzņēmumam.

Izskatīti un sniegti atzinumi par 18 Latvijas Privatizācijas aģentūras iesniegtajām lietām uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) kapitalizējamo valsts budžetā ieskaitāmo nodokļu maksājumu pamatparādu apmēru salīdzināšanai, no tiem 15 gadījumos – pozitīvi atzinumi.

Izskatītas 1 009 sabiedrisko un reliģisko organizāciju lietas:

- 274 organizācijām izsniegtas atļaujas saņemt ziedojumus, ziedotājiem piemērojot uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojumus;
- 453 organizācijām pagarināti iepriekšējos gados izsniegto atļauju ziedojumu saņemšanai termiņi;
- 204 organizācijām izsniegtas atļaujas saņemt humānās palīdzības sūtījumus;
- 78 organizāciju iesniegtie materiāli neatbilst attiecīgajiem normatīvajiem aktiem.

Sagatavotas izskatīšanai komisijā 10 lietas par dāvinājuma atļaujas izsniegšanu, izsniegtas 10 atļaujas dāvinājuma (ziedojuma) veikšanai.

Muitas likumdošana

Muitas likumdošanas jomā 2000.gadā svarīgākais uzdevums bija izstrādāt grozījumus Muitas likumā, pamatojoties uz Eiropas Savienības un Eiropas Komisijas noteikumiem. Likumprojekts nodrošinās Muitas likuma satura, struktūras un terminoloģijas atbilstību Eiropas Savienības muitas kodeksam un tā ieviešanas noteikumiem. Likumprojekts veicinās tirdzniecības vides sakārtošanu, ieviešot skaidrību preču muitošana un atbilstību starptautiskajai praksei, atvieglos un paredzēs izdevīgākus noteikumus muitas režīmu veikšanai (grozījumi likumā Saeimā akceptēti 2.lasījumā 2000.gada 21.decembrī).

Saskaņā ar ES Muitas kodeksu izstrādāti Muitas likumam pakārtoti normatīvie akti.

Muitas nodokļa aplikšanas sakārtošanai izstrādāts noteikumu projekts "Kārtība, kādā atsevišķas preces netiek apliktas ar muitas nodokli" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 24.oktobrī), kas nosaka kārtību, kādā neapliek ar muitas nodokli:

- Latvijas Republikas un ārvalstu valūtu un vērtspapirus,
- pases, vīzas, akcīzes nodokļa markas, vēlēšanu biļetenus, kā arī citus dokumentus;

- izglītības un zinātnes materiālus;
- instrumentus un aparatūru;
- grāmatas un citus iespieddarbus, kas paredzēti bibliotēkām, izglītības, kultūras un zinātnes iestādēm;
- valsts un citās iestādēs lietošanai nekomerciāliem mērķiem paredzētās preces;
- preces tūrisma un tirdzniecības veicināšanai.

Lai sakārtotu muitas procedūru piemērošanu, izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts "Kārtība, kādā izpildāma muitas procedūra – izlaišana brīvam apgrozījumam", (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 21.martā). Noteikumi atļauj muitas teritorijā ievestajām precēm palikt pastāvīgi šajā teritorijā bez saistībām izvest tās no šīs teritorijas, kā arī atbrīvo no muitas maksājumiem.

2000.gadā sagatavots Ministru kabineta noteikumu projekts "Muitas procedūras – ievēšana uz laiku – izpildes kārtība", nosakot kārtību, kādā piemērojama muitas procedūra – ievēšana uz laiku ar pilnu vai daļēju atbrīvojumu no muitas maksājumiem, un gadījumus, kad iesniedzams galvojums par muitas procedūras izpildi (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 10.oktobrī).

Tranzīta procedūru piemērošanas kārtību transporta veidam - preču pārvadāšana pa dzelzceļu nosaka Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 1998.gada 8.septembra noteikumos Nr.339 "Kārtība, kādā izpildāma muitas procedūra – tranzīts"" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 8.februārī).

Noteikumu projekts "Kārtība, kādā izpildāma muitas procedūra - atpakaļizvešana (reeksports)" nosaka kārtību, kādā izpildāma muitas procedūra - atpakaļizvešana (reeksports), ko piemēro precēm, kuras ievestas Latvijas Republikas muitas teritorijā, bet nav ieguvušas Latvijas preces statusu (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 29.februārī).

Ministru kabineta 1998.gada 30.jūnijā noteikumos Nr.237 "Kārtība, kādā izpildāma muitas procedūra – ievēšana pārstrādei" veikts grozījums, kurš nosaka lauksaimniecības produktu atpakaļizvešanas atļaujas derīguma termiņa pagarināšanu.

Ir izstrādātas prasības, kādas jāievēro, izgatavojot sertifikātu veidlapas, noteiktas preču izcelsmes sertifikātu izsniegšanas un pārbaudes institūcijas, sertifikātu izsniegšanas un pārbaudes kārtība, kā arī preču pagaidu uzglabāšanas, pirmsmuitošanas dokumenta piemērošanas un preču pagaidu uzglabāšanas kārtība.

Apvienotā kopienas tarifa (TARIC) klasifikatora izveidošanas, piemērošanas, uzturēšanas un aktualizēšanas kārtību nosaka izstrādātais Ministru kabineta noteikumu projekts "Noteikumi par TARIC (apvienotā kopienas tarifa) klasifikatoru" (iesniegts Valsts kancelejā 2000.gada decembrī). Izveidots 22 zīmju vienotais TARIC klasifikators, kura pirmie 18 kodu cipari atbilst Eiropas Savienības vienotā TARIC klasifikatora kodu cipariem. Kodu ciparus no 19 līdz 22 izmanto, lai klasificētu Latvijas nodokļu administrēšanai nepieciešamās ziņas (piemēram, klasificējot informāciju par tirdzniecības politikas pasākumiem, pievienotās vērtības nodokļa un akcīzes nodokļa likmēm, statistisko informāciju).

Ar Finanšu ministrijas 2000.gada 27.aprīļa rīkojumu Nr.527 "Par akcīzes preču klasifikāciju" apstiprināts akcīzes preču saraksts, kas atvieglos akcīzes preču klasifikāciju, akcīzes nodokļa administrēšanu un izmantošanu Valsts ieņēmumu dienesta datu apstrādes sistēmā.

Pārskatot, papildinot un precizējot muitas tarifu objektus, attiecībā uz muitas likumdošanu tika skaidrotas tiesību normas, kā arī sagatavoti muitas termini vārdnīcai pēc izdevniecības "Nacionālais apgāds" lūguma.

Valsts un pašvaldību pasūtījuma uzraudzība

Izstrādāts likumprojekts "Grozījumi likumā "Par valsts un pašvaldību pasūtījumu"" (pieņemts Saeimā 2000.gada 23.martā). Grozījumu likumā būtība ir nostiprināt kontroles procedūru pār valsts pasūtījumu sludinājumiem, ļaujot novērst likuma pārkāpumus ar preventīviem līdzekļiem.

Lai nodrošinātu finansu līdzekļu ekonomisku izmantošanu, valsts un pašvaldību iepirkumu veikšanai izvēloties visekonomiskāko piedāvājumu, sagatavots likumprojekts "Par iepirkumiem valsts vai pašvaldību vajadzībām" (pieņemts Saeimā 1.lasījumā 2000.gada 7.decembrī).

Saskaņā ar likuma "Par būvdarbiem, piegādēm, nomu un pakalpojumiem sabiedrisko pakalpojumu uzņēmumu vajadzībām" 5.panta otro daļu izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts "Pretendentu atlases un piedāvājumu izvēles metožu piemērošanas kārtība" (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 31.oktobrī).

Uzsākta koncepcijas sagatavošana par sabiedriskā iepirkuma sistēmas pilnveidošanu, izmantojot informācijas tehnoloģijas.

Sadarbībā ar Rīgas tehniskās universitātes Informācijas tehnoloģijas institūtu realizēts projekts "Programmatūras izstrāde valsts un pašvaldību pasūtījumu pārskata informācijas apstrādei un publicēšanai internetā" un kardināli pārveidota valsts pasūtījumu datu bāze Finanšu ministrijas mājas lapā internetā. Pilnveidota datu bāzes pieejamība, un tā kļuvusi *draudzīga* lietotājiem.

Kopā ar vācu speciālistiem realizēta *Phare 1998* projekta valsts pasūtījuma daļa. Projekta komponentes uzdevums bija nodrošināt brīvu konkurenci un sabiedrisko līdzekļu efektīgu izmantošanu, nostiprinot valsts pasūtījuma uzraudzību.

Sagatavoti priekšlikumi Latvijas pozīcijai sarunās par iestāšanos ES un pievienošanos PTO Nolīgumam par valdības iepirkumiem.

Sūdzību izskatīšanas komisijai sagatavotas un izskatītas deviņas sūdzības valsts un pašvaldību pasūtījuma jautājumos.

Valsts atbalsta kontrole

Pārskata gadā tika uzsākta jauna likumprojekta izstrādāšana valsts atbalsta kontroles nodrošināšanai, kas aptvertu visus Eiropas Kopienas tiesību aktus šajā jomā.

Izveidots valsts atbalsta projektu/ programmu reģistrs, kas ietver vispusīgu informāciju par valsts atbalsta pasākumiem Latvijā.

Eiropas Komisijā iesniegts kārtējais pārskats par 1999.gadā uzņēmējdarbībai sniegto valsts atbalstu Latvijā. Tas sagatavots atbilstoši Eiropas Savienības valsts atbalsta pārskatu sagatavošanas metodoloģijai, tādējādi nodrošinot iespēju salīdzināt ES valstīs un Latvijā sniegto valsts atbalstu.

Par Eiropas Savienības pieeju valsts atbalsta politikas jautājumos tika sagatavota rokasgrāmata angļu valodā, kas pieejama Finanšu ministrijas interneta mājas lapā. Rokasgrāmatas teksts latviešu valodā rediģēts.

Sagatavoti atzinumi un Valsts atbalsta uzraudzības komisijas lēmumu projekti par iesniegtajiem valsts atbalsta projektiem.

Dialogs ar Eiropas Savienības struktūrām finansu jomā. Integrācijas pasākumu plānošana finansu sektorā

Sagatavotas, apstiprinātas un nosūtītas Eiropas Komisijai vairākas ministrijas kompetencē esošās iestāšanās Eiropas Savienībā sarunu pozīcijas, t.sk. par kapitāla kustības jautājumiem, finansu pakalpojumiem, valsts atbalsta kontroli, Eiropas Monetārās Savienības (EMS) *acquis* ieviešanu, finansu kontroles, budžeta un finansu nosacījumu, kā arī nodokļu un muitas politikas jautājumiem. Šī procesa ietvaros notika aktīva sadarbība ar citām ministrijām. Tika nodrošināta nepārtraukta informācijas apmaiņa ar EK par atvērtajām sarunu sadaļām, ierosināti grozījumi spēkā esošajos tiesību aktos, lai tuvinātos ES pieņemtajām normām.

Panākts pozitīvs EK vērtējums (Progresa ziņojums) par Finanšu ministrijas kompetences sfērām, kvalitatīvas informācijas sagatavošanas nodrošināšana EK struktūru vajadzībām.

Nodrošināta veiksmīga Latvijas līdzdalība LR - ES Asociācijas Padomē, Asociācijas komitejā un apakškomitejās – Ekonomisko un finansu jautājumu apakškomitejā, Muitas, nodokļu, statistikas, nelikumīgo darbību novēršanas apakškomitejā un daļēja – Likumdošanas saskaņošanas apakškomitejā un Reģionālās politikas apakškomitejā.

Nodrošināta Nacionālās programmas integrācijai ES atjaunošana par Finanšu ministrijas kompetences sfērām.

□ Tehniskās palīdzības piesaistīšana, projektu veiksmīgas ieviešanas nodrošināšana

Finansu ministrija ieviesa vairākus tehniskās palīdzības projektus un plānoja jaunus projektus, kas ir vitāli svarīgi, tuvojoties valdības noteiktam datumam, kad Latvijai ir jābūt gatavai uzņemties ES dalībvalsts saistības.

Veikti visi nepieciešami darbi četrus *Phare 1997* programmas projektus:

- “Palīdzība Latvijas Hipotēku un zemes bankai”;
- “Palīdzība Vērtspapīru tirgus komisijai”;
- “Palīdzība banku apmācībai”
- “Rokasgrāmata par konsolidētajiem gada pārskatiem”

sekmīgai īstenošanai (kopējais apgūtais finansējuma apjoms – EUR 1,35 milj.).

Veikti nepieciešamie pasākumi *twinning* projekta “*Internal Market Capacity Building*” veiksmīgai realizācijas nodrošināšanai (*Phare* finansējums – EUR 800 000).

Veikti priekšdarbi *Phare 1999* programmas ieviešanai.

Nodrošināta *Phare 2000* programmas finansējuma (EUR 3 milj.) piešķiršana Finanšu ministrijas, Valsts kases, Valsts kontroles un Valsts pārvaldes reformas biroja darbības optimizācijai un to uzdevumu izpildei Finanšu ministrijas vadītā projekta “Finansu vadība” (*Public expenditure management*) ietvaros.

Sagatavots kvalitatīvs pieteikums *Phare 2001* programmas finansējumam: projekts “Budžeta vadības stiprināšana” (*Reinforcement of Budget process*), kā arī koordinētas aktivitātes pieteikumu sagatavošanā projektiem nodokļu un muitas administrēšanas jomā. Finanšu ministrija (VID) *Phare 2001* programmas ietvaros saņems EUR 9,129 milj. Kopā ar līdzfinansējumu summa no valsts budžeta EUR 11,847 milj.

Nodrošināti priekšdarbi Nīderlandes tehniskās palīdzības projekta nodokļu politikas jomā (ministrijas Nodokļu politikas departamentam piešķirtais finansējums – EUR 400 000).

□ *Pārējie pasākumi integrācijas Eiropas Savienībā veicināšanai*

Sekmēta ES prasību ieviešana maksājumu sistēmu un ieguldītāju aizsardzības jomā, veicot grozījumus normatīvajos aktos un izstrādājot jaunu likumprojektu.

Hipotekārās kredītsistēmas un mājokļu sektora attīstības veicināšana

Saskaņā ar Hipotekāro ķīlu zīmju likuma 15.pantu izstrādāts Ministru kabineta noteikumu projekts "Nekustamā īpašuma vērtētāju licences (profesionālās kvalifikācijas sertifikāta) saņemšanas kārtība", kas nosaka kārtību, kādā tiek izsniegti nekustamā īpašuma vērtētāju kvalifikāciju apliecinājoši sertifikāti (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 15.februārī). Šie noteikumi bija nepieciešami, lai nodrošinātu nekustamā īpašuma profesionālu un kvalitatīvu vērtēšanu. Tādējādi uzlabota pret nekustamā īpašuma ķīlu iesniedzamo hipotekāro kredītu drošība.

Mājokļu attīstības kreditēšanas programmu izstrādē viens no galvenajiem uzdevumiem bija veicināt mājokļu sektora attīstību, nodrošinot lētāku ilgtermiņa kredītu pieejamību pēc iespējas lielākam iedzīvotāju skaitam mājokļu celtniecībai un renovācijai (programma akceptēta Ministru kabinetā 2000.gada 13.jūnijā).

Hipotekārās kredītsistēmas izveides vadības grupas ietvaros Finanšu ministrijas vadībā aktīvi tika strādāts pie mājokļu sektora regulējošo normatīvo aktu pilnveidošanas, kas ir nepieciešams priekšnoteikums sekmīgai hipotekārās kredītsistēmas attīstībai.

Sadarbība ar starptautiskām finanšu organizācijām

Pārskata gadā izstrādāts likumprojekts "Par Starptautiskā Valūtas fonda Vienošanās līguma ceturto grozījumu" (Saeimā pieņemts 1.lasījumā 2000.gada 7.decembrī). Saskaņā ar grozījuma projektu Latvijas Bankai būs iespēja palielināt ārvalstu rezerves, kas varētu pozitīvi ietekmēt maksājumu bilances stāvokli (tiks nodrošinātas papildu garantijas Latvijas nacionālās valūtas stabilitātei).

Turpināta sekmīga sadarbība ar Starptautisko Valūtas fondu un Starptautiskā Valūtas fonda Ziemeļu - Baltijas valstu biroju. Sadarbībā ar Latvijas Banku regulāri sagatavots Latvijas viedoklis gan par Ziemeļu - Baltijas valstu Monetārās un finanšu komitejas izstrādātajiem dokumentiem, gan par aktuāliem jautājumiem, kas tika izskatīti SVF izpilddirektoru valdes sanāksmēs.

Nodrošināta veiksmīga Finanšu ministrijas delegācijas līdzdalība SVF/PB Pavasara sanāksmē Vašingtonā, kā arī Gadskārtējā pilnvarnieku sanāksmē Prāgā.

Nodrošinātas SVF misiju tikšanās ar LR ministriju un citu institūciju ekspertiem tās darba vizīšu laikā Latvijā 2000.gada 27.aprīlī – 9.maijā un 24.maijā – 6.jūnijā.

Organizēta Eiropas Padomes Attīstības bankas pārvaldnieka vizīte Latvijā un viņa tikšanās ar vairākām valsts amatpersonām.

Lai izpildītu Ministru kabineta 1998.gada 9.jūnija rīkojuma Nr.307 "Par Latvijas Republikas iestāšanos Eiropas Padomes Sociālās attīstības fondā" prasības attiecībā uz pievienošanās procedūru izpildi, izstrādāts likumprojekts "Par Eiropas Padomes Attīstības bankas līgumu" (pieņemts Saeimā 2000.gada 28.septembrī).

Lai izpildītu 1998.gada 20.augustā parakstītās deklarācijas "Par Latvijas Republikas iestāšanos Eiropas Padomes Sociālās attīstības fondā" prasību par pievienošanos

Vispārējā līguma par Eiropas Padomes privilēģijām un imunitātēm Trešajam protokolam, izstrādāts likumprojekts "Par Vispārējā līguma par Eiropas Padomes privilēģijām un imunitātēm Trešo protokolu" (pieņemts Saeimā 2000.gada 2.novembrī).

Likumdošana grāmatvedības jomā

Lai pilnīgāk ieviestu Eiropas Savienības 4.direktīvas prasību par skaidra un patiesa priekšstata sniegšanu gada pārskatos un lai precizētu atsevišķus likuma pantus, izstrādāti grozījumi likumā "Par uzņēmumu gada pārskatiem" (iesniegti kā priekšlikums Saeimas Budžeta un finansu (nodokļu) komisijai 2000.gada 12.jūlijā).

Turpinājās 1999.gadā uzsāktais darbs pie likumprojekta "Par zvērinātiem revidentiem" izstrādes, lai pilnveidotu noteikumus par gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumos noteiktajām obligātajām pārbaudēm, precizētu to personu profesionālās darbības tiesiskos pamatus, kuras ir tiesīgas veikt šīs pārbaudes un ir atbildīgas par sniegto atzinumu, kā arī lai ieviestu Eiropas Savienības 8. direktīvas (84/253/EEC) par to personu apstiprināšanu, kuras ir atbildīgas par grāmatvedības dokumentu ar likumu noteikto revīziju veikšanu prasības (likumprojekts kā Budžeta un finansu (nodokļu) komisijas priekšlikums iesniegts Saeimā 2000.gada 5.aprīlī).

Pārskata gadā pabeigta četrus 1999.gadā iesāktu Ministru kabineta noteikumu projektu izstrāde:

- "Kases operāciju uzskaites noteikumi" nosaka kases operāciju uzskaites kārtību un grāmatvedības un obligātos papildus rekvizītus atsevišķiem attaisnojuma dokumentiem (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 25.jūlijā);
- "Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju" sakārto grāmatvedības kārtošanas un organizācijas pamatnostādnes (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 25.jūlijā);
- "Par sabiedrisko organizāciju, to apvienību un arodbiedrību gada pārskatiem"; "Noteikumi par reliģisko organizāciju gada pārskatiem" vienkāršo nekomerciālo organizāciju pārskatu sistēmu (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 1.augustā).

Iekšējās kontroles sistēmu novērtējums

Atbilstoši Iekšējā audita stratēģiskajam plānam un Finanšu ministrijas 1999.gada 12.novembra rīkojumam Nr.1055 "Par Iekšējā audita sistēmas izveidi ministrijā" pārskata gadā ir izanalizētas, novērtētas un pārbaudītas Finanšu ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu iekšējās kontroles sistēmas. Ziņojumi par veikto auditu rezultātiem iesniegti valsts sekretāram (par apvienoto auditu rezultātiem – attiecīgās ministrijas valsts sekretāram, ziņojuma kopija - Nacionālai atbildīgai amatpersonai).

No plānotajiem 23 auditiem pabeigti 13 un par tiem iesniegti ziņojumi, kā arī saskaņā ar Finanšu ministrijas 2000.gada 11.septembra rīkojumu Nr.941 veikts viens neplānots audits Muitas likumdošanas departamentā.

Veiktie auditi ministrijā un padotības iestādēs

Nr. p.k.	Audita numurs	Iestāde	Audita nosaukums	Dienų skaits	
				Plānots	Faktiski
1.	M-05A-00/1	Finansu ministrija	Dokumentu aprīte, reģistrācija un kontrole, arhīva vadība	35	45
2.	M-01E-00/2	Finansu ministrija	Sabiedriskās attiecības, prese	20	35
3.	V-02F-00/5	Vērtspapīru	Komandējumu un	20	25

		tirgus komisija	dienesta braucienu izdevumu plānošana un izpildes kontrole		
4.	V-02C-00/6	Vērtspapīru tirgus komisija	Pamatlīdzekļi un krājumi	20	35
5.	P-02F-00/8	Valsts probes uzraudzības inspekcija	Komandējumu un dienesta braucienu izdevumu plānošana un izpildes kontrole	20	20
6.	A-07A-00/10	Apdrošināšanas uzraudzības inspekcija	Valsts un pašvaldību pasūtījumu politika un vadība	35	45
7.	A-02D-00/11	Apdrošināšanas uzraudzības inspekcija	Naudas līdzekļi (kase, avansa norēķini un banka)	35	45
8.	S-04A-00/12	Satiksmes birojs	Materiāli tehniskā nodrošinājuma plānošana un izpildes kontrole	20	35
9.	S-02F-00/13	Satiksmes birojs	Komandējumu un dienesta braucienu izdevumu plānošana un izpildes kontrole	20	25
10.	M-10B-00/16	Finansu ministrija	Muitas tarifi, likumdošana	20	35
Kopā:				245	345

Atbilstoši plānā noteiktajam Finanšu ministrijas Iekšējā audita departamenta iekšējie auditori piedalījās sešos apvienotajos auditos, no kuriem četri ir pabeigti.

Finansu ministrijas iekšējie auditori ir piedalījušies un veikuši šādus Eiropas Komisijas daļēji vai pilnīgi finansēto programmu un projektu auditus

Nr. p.k.	Audita numurs	Iestāde	Audita nosaukums	Dienu skaits	
				Plānots	Faktiski
1.	VK-15C-00/3	Valsts kase	Fondu vadība	35	45
2.	SM-15B-00/4	Satiksmes ministrija	Konkursa dokumentācijas sagatavošana, konkursa uzraudzība un līguma slēgšana	35	40
3.	VARAM-15A-00/7	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	Projekta uzsākšana, struktūra	20	40
4.	SM-15A/D/E-00/9	Satiksmes ministrija	Projekta vadība	20	20
5.	VARAM-15B-00/14	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	Konkursa dokumentācijas sagatavošana	20	30
6.	VARAM-15D-00/15	Vides aizsardzības	Projekta vadība	20	30

		un reģionālās attīstības ministrija			
				Kopā:	150
					205

□ *Auditā būtiskākie konstatētie fakti un ieteikumi*

14 ziņojumos tika konstatēti nozīmīgi problēmjaudājumi:

- Valsts pārvaldes sistēmas:
 - iekšējās kontroles sistēmas un procedūras nav izstrādātas un pietiekoši dokumentētas vairākās valsts pārvaldes iestādēs;
 - būtu jārisina jautājums par informācijas, kura saņemta pa e-pastu, reģistrāciju un aprites kārtību.
- Ministrijas sistēmas:
 - preses sekretāram jāinformē struktūrvienību vadītāji par masu informācijas līdzekļos sniegto informāciju. Nepieciešams katru dienu visu par Finanšu ministriju doto informāciju novirzīt struktūrvienību vadītājiem, kuri savukārt varētu informēt savus darbiniekus;
 - pastiprināt iekšējo kontroli par budžeta līdzekļu izlietojumu atbilstoši tāmē plānotajam.
- EK finansēto programmu un projektu sistēmas:
 - iekšējās kontroles sistēmas un procedūras Eiropas Komisijas finansēto programmu administratīvās, finanšu un tehniskās vadības sistēmas posmiem nav izstrādātas un pietiekoši dokumentētas, kā arī dokumentu kārtošā un uzglabāšanā ne vienmēr tiek ievērotas Decentralizētas ieviešanas sistēmas rokasgrāmatas (DIS) prasības.

Iekšējā audita koordinācija un metodikas izstrāde

Atbilstoši Ministru kabineta 1999.gada 5.oktobra noteikumiem Nr.342 "Noteikumi par iekšējo auditu" Finanšu ministrija ir atbildīga par iekšējā audita vispārējo koordināciju. Šajā jomā izpildīti šādi uzdevumi:

- veikts valsts pārvaldē strādājošo iekšējo auditoru mācību nepieciešamības novērtējums un izstrādāts iekšējo auditoru apmācību stratēģijas projekts;
- lai nodrošinātu iekšējo auditoru tālāku izglītību, izstrādāta mācību programma un sertificēti pasniedzēji, kuri saņēmuši tiesības pasniegt iekšējā audita pamatus Valsts administrācijas skolā. 2000.gadā notikuši divi mācību semināri (katrs piecas dienas) "Iekšējā audita pamati" 40 valsts pārvaldes iekšējiem auditoriem;
- Finanšu ministrijas interneta mājas lapā izveidota sadaļa par iekšējo auditu, kurā ievietota iekšējā audita darbā nepieciešamā metodika, normatīvie dokumenti, aktualitātes un citi informatīvi materiāli;
- katru mēnesi Finanšu ministrijā organizēti ikmēneša forumi (tikšanās) visu ministriju iekšējā audita struktūrvienību vadītājiem, lai apspriestu un informētu par valsts pārvaldē strādājošo iekšējo auditoru darba aktualitātēm. Pārskati par galvenajiem apspriestajiem jautājumiem tiek ievietoti Finanšu ministrijas interneta mājas lapā;
- izstrādāts metodikas projekts salīdzinošo pārbaūžu veikšanai. Šī metodika tika pilotēta Zemkopības ministrijā 2000.gada jūnijā un par tās rezultātiem iesniegts ziņojums Zemkopības ministrijas valsts sekretāram;
- lai veicinātu darba efektivitāti un turpmāk precīzi noteiktu atsevišķu sistēmu auditēšanai nepieciešamo laiku, izveidota datu bāze auditā apstiprināto ieteikumu un auditoru laika uzskaitē. Lietojot šādas datu bāzes, Iekšējā audita

struktūrvienību vadītāji var sniegt jebkuru informāciju par iekšējā audita ieteikumu ieviešanas gaitu, par kopējo veikto auditu skaitu un katra auditora veikto auditu skaitu, auditam plānotajām un reāli patērētajām dienām un citu vadību interesējošo informāciju;

- lai pilnveidotu iekšējo auditoru sniegto pārskatu kvalitāti, izstrādāti gada, pusgada pārskatu, kā arī ieteicamā noslēguma ziņojuma paraugi un noteiks minimālais pārskatos ietveramais informācijas daudzums, kā arī audita rezultātā veikto ieteikumu novērtēšana pēc nozīmības.

□ *Eiropas Savienības līdzekļu administrēšana*

Finansu ministrijā uzsākta vairāku lielu sistēmu ieviešana, kas saistīta ar Eiropas Savienības līdzekļu administrēšanu. Tā piemēram, tika uzsākts darbs pie ES Pirmsstrukturālo fondu ES Strukturālās politikas pirmsiestāšanās instrumenta un Īpašās palīdzības programmas lauksaimniecībai un lauku attīstībai ieviešanas sistēmas izveides.

Veikta šo sistēmu izstrāde un sniegtas konsultācijas par nepieciešamajām iekšējās kontroles sistēmām:

- izstrādāta Ministru kabineta 2001.gada 2.janvāra noteikumu Nr.1 "Kārtība, kādā tiek sagatavoti, apstiprināti, īstenoti un uzraudzīti no Eiropas Savienības strukturālās politikas pirmsiestāšanās finansu instrumenta līdzekļiem finansētie projekti" V sadaļa "Audits",
- izstrādāts Finanšu ministrijas un attiecīgās nozares ministrijas finansēšanas līgums,
- sniegtas konsultācijas atsevišķu Finanšu ministrijas departamentu izstrādātajām procedūrām,
- izstrādāts Finanšu ministrijas rīkojuma projekts "Par ISPA programmā iesaistīto struktūrvienību (institūciju) uzdevumiem" (rīkojums Nr.1136 apstiprināts 2000.gada 3.novembrī).

Lai nodrošinātu SAPARD programmas akreditācijas gaitu, izstrādāts Finanšu ministrijas rīkojuma projekts "Par SAPARD programmas maksājumu uzdevumu izpildes funkcijas akreditācijas nosacījumu apstiprināšanu" (rīkojums Nr.876 apstiprināts 2000.gada 25.augustā).

Izstrādāts Finanšu ministrijas rīkojuma projekts "Par SAPARD programmā iesaistīto struktūrvienību (institūciju) uzdevumiem", kas nosaka Valsts kases un Finanšu ministrijas Iekšējā audita departamenta uzdevumus (rīkojums Nr.1061 apstiprināts 2000.gada 13.oktobrī).

Nodrošināta arī Finanšu ministrijas rīkojuma projekta "Par kārtību, kādā tiek izsniegts vai atsaukts akreditācijas raksts Lauku atbalsta dienestam un uzraudzīta tā atbilstība akreditācijas kritērijiem" izstrāde, kas atrunā Lauku atbalsta dienesta atbilstības SAPARD akreditācijas kritērijiem uzraudzības pamatprasības (rīkojums Nr.1109 apstiprināts 2000.gada 30.novembrī).

2000.gada novembrī izstrādāta nepieciešamā dokumentācija konkursam par SAPARD programmas "Sertificējošās institūcijas" izvēli, kā arī sagatavots līgums ar konkursā uzvarējušo sabiedrību.

Iekšējās kontroles ieteikumu realizācija ministrijas centrālajā aparātā

Saskaņā ar Finanšu ministrijas centrālajā aparātā veiktajiem iekšējiem auditu ieteikumiem, tika realizēti pasākumi iekšējā audita rekomendāciju ieviešanai.

- Dokumentu aprītē, reģistrācijā un kontrolē, arhīva vadībā:

- Finanšu ministrijas Lietvedības instrukcijā noteikta pa e-pastu saņemtās informācijas reģistrācijas un aprites kārtība;
 - Lietvedības nodaļas darbinieki pastāvīgi sniedz konsultācijas struktūrvienību darbiniekiem lietvedības un arhīva kārtošanas jautājumos;
 - ar 2000.gada 1.novembri stājušies spēkā jaunā Lietvedības kārtošanas instrukcija.
- Sabiedrisko attiecību un preses jomā uzlabota informācijas aprite Finanšu ministrijā par publikācijām masu informācijas līdzekļos.
- Informātikas jomā:
- uzlabotas iespējas ministrijas vadībai un struktūrvienību vadītājiem lietot automatizēto lietvedības sistēmu;
 - ieviesta sistēma pa e-pastu saņemtās informācijas glabāšanas un aprites organizēšanai.
- Muitas likumdošanas departamentā:
- pārskatīti nodaļu nolikumi un tajos ietvertas visas nodaļu funkcijas, arī Muitas tarifu padomes un Militāra rakstura preču saņēmēju iesniegumu izskatīšanas komisijas darba nodrošināšana;
 - pārskatīti un precizēti departamenta darbinieku darba apraksti atbilstoši viņu veicamajiem darba pienākumiem;
 - izvērtēta iespēja nodrošināt departamenta funkciju izpildi ar mazāku štata darbinieku skaitu;
 - pilnveidota plānošanas sistēma departamentā: nodaļu vadītājiem plānot darbu nodaļu līmenī un departamenta direktoram kontrolēt šo plānu izpildi; nodaļu vadītājiem, pamatojoties uz izstrādātajiem nodaļu plāniem, noteikt uzdevumus darbiniekiem un kontrolēt šo uzdevumu risinājumu gaitu;
 - pārskatīts darbinieku darba uzdevumu risinājuma tabulas paraugs, kurā papildus iekļauta aile ar darba uzdevumu veikšanas pamatojumu.

MINISTRIJAS PADOTĪBAS IESTĀDES

Finansu ministrijas pakļautībā un pārraudzībā ir valsts iestādes un pārziņā ir uzņēmumi (uzņēmēj sabiedrības), kas juridiski patstāvīgi veic tām uzticētās valsts funkcijas un nodrošina to izpildi.

MINISTRIJAS PAKĻAUTĪBĀ

- VALSTS KASE
- CENTRĀLĀ FINANSU UN KONTRAKTU VIENĪBA

MINISTRIJAS PĀRRAUDZĪBĀ

- VALSTS IEŅĒMUMU DIENESTS
- VALSTS PROVES UZRAUDZĪBAS INSPEKCIJA
- APDROŠINĀŠANAS UZRAUDZĪBAS INSPEKCIJA
- IZLOŽU UN AZARTSPĒĻU UZRAUDZĪBAS INSPEKCIJA
- VĒRTSPAPĪRU TIRGUS KOMISIJA
- SATIKSMES BIROJS
- NOGULDĪJUMU GARANTIJU FONDA PĀRVALDE

MINISTRIJAS PĀRZIŅĀ

- VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBA "VALSTS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA"
- VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBA "LATVIJAS HIPOTĒKU UN ZEMES BANKA"
- VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBA "LATVIJAS LOTO"
- BEZPELŅAS ORGANIZĀCIJA VALSTS SABIEDRĪBA AR IEROBEŽOTU ATBILDĪBU "NAMS"

VALSTS KASE

Valsts kase (VK) veic likumos un Ministru kabineta noteikumos piešķirto valsts izdevumu apmaksu, uzskaita visus budžeta nodokļu un nenodokļu ieņēmumus, izdevumus, valsts parāda maksājumus, kā arī visas pārējās valsts budžeta saistības, nodrošinot valsts budžeta līdzekļu racionālu un efektīvu apsaimniekošanu. Valsts kase, veicot budžeta uzskaiti, nosaka kārtību, kādā ir sastādāmi un iesniedzami valsts un pašvaldību budžeta iestāžu grāmatvedības pārskati.

2000.gada būtiskākie sasniegumi

- Starptautiskā Valūtas fonda 2000.gada pētījumā par bijušajās padomju republikās izveidoto valsts kases sistēmu izveidi un darbību Latvijas Republikas Valsts kase atzīta par visattīstītāko un vislabāk strādājošo sistēmu. Arī ASV Starptautiskās attīstības aģentūra Latvijas Republikas Valsts kasi ir atzinusi par vienu no pozitīvākajiem piemēriem pārejas ekonomikas valstīs.
- Veiktas Baltijā pirmās nacionālajā valūtā denominētās valsts trīs un piecu gadu obligāciju emisijas. Valsts vērtspapīru tirgus likviditātes paaugstināšanai veiktas izmaiņas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru emisijas grafikā, kā arī 2000.gadā emitētie iekšējā aizņēmuma vērtspapīru laidieni iekļauti Rīgas Fondu biržas oficiālajā sarakstā.

- Izpildot Ministru kabineta 1999.gada 16.decembra rīkojumu Nr.588 "Par skaidras naudas izmaksas ierobežošanu", ievērojami samazināts valsts budžeta iestādēm izsniegtais skaidras naudas apjoms.
- Atjaunota un apstiprināta Latvijas valsts parāda vadības stratēģija.
- Uzsākta valsts budžeta finansētu institūciju ilgtermiņa saistību reģistrācija.
- Uzsākta Eiropas Komisijas finansēto programmu ietvaros piešķirtās ārvalstu finanšu palīdzības un valsts budžeta līdzdalības maksājumu virzība ar Valsts kases starpniecību.
- Iedzīvotāju ienākuma nodokļa un Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda līdzekļi pārcelti no komercbankām uz Latvijas Banku.
- Uzsākta akcīzes nodokļa vai tā daļas un iedzīvotāju ienākuma nodokļa ik dienas ieskaitīšana attiecīgi speciālajā budžetā Valsts autoceļu fondā, Vides aizsardzības fondā un Kultūrkapitāla fondā, kā arī Veselības aprūpes speciālajā budžetā.
- Realizēts Pasaules Bankas palīdzības projekts "Pašvaldību finanses un vadība".
- Saskaņā ar Eiropas Komisijas Deleģācijas norādījumiem par finanšu kontroles uzlabošanu Energoefektivitātes fonda un Vides investīciju fonda darbībā, izstrādātas shēmas šo Phare līdzekļu apsaimniekošanā ar Valsts kases starpniecību, kā arī izstrādāti attiecīgi grozījumi finanšu līgumos ar Eiropas Komisijas Deleģāciju.
- Organizēts atklāts starptautisks konkurss Phare projektam Nr.LE9805.01.01 "Valsts kases informātikas sistēmas uzlabošana" un izraudzīts projekta realizētājs. Šo uzlabojumu ieviešana ļāvusi uzsākt Valsts kases informācijas resursu un datu apstrādes centralizācijas, informācijas sistēmu lietotāju loka paplašināšanas un datu ievades decentralizācijas – realizācijas procesu.
- Izstrādāti darījumu apraksti un procedūras SAPARD finanšu līdzekļu maksājumu un atmaksu veikšanai un Valsts kases sagatavošanai akreditācijai. Starptautiskā auditoru kompānija *Arthur Andersen* ir veikusi Valsts kases pirmsakreditācijas auditu.
- Parakstīts Latvijas Republikas un Starptautiskās Rekonstrukcijas un attīstības bankas aizdevuma līgums par Programmatisko Strukturālo pārkārtojumu projektu II – 40,41 milj. ASV dolāru apmērā, kas paredzēts valdības politikas reformu programmas īstenošanai.
- Uzsākta pašvaldību mēneša pārskatu pieņemšana, pārbaude un apkopošana Valsts kases norēķinu centros. Ministrijas un centrālās valsts iestādes uzsākušas to pārziņā esošo uzņēmumu (uzņēmēj sabiedrību) finanšu pārskatu un finanšu informācijas iesniegšanu Valsts kasē.
- Ar 1997.gadu Valsts kasē tiek realizēta investīciju programma "Valsts kases modernizācija", kura paredz ieviest jaunas datu apstrādes sistēmas, kas veidotas uz jaunas, modernas tehnoloģijas bāzes. Šai tehnoloģijai ir jānodrošina ne tikai nepārtraukti pieaugošs dokumentu apstrādes ātrums un apjoms, bet arī jādod iespēja Valsts kases klientiem – budžeta iestādēm saņemt labākus pakalpojumus, nepieļaut manuālo operāciju dublēšanos, samazināt sagatavojamo maksājumu dokumentu skaitu, vienlaicīgi samazinot norēķinu izmaksas un paaugstinot datu aizsardzības drošību.

- Gada nogalē Valsts kasē strādāja 238 speciālisti, no tiem 50 %- reģionālajos norēķinu centros.

CENTRĀLĀ FINANSU UN KONTRAKTU VIENĪBA

Centrālā finansu un kontraktu vienība (CFKV) ir atbildīga par to finansu vadības, grāmatvedības un līgumu jautājumu risināšanu, kas saistīti ar ES *Phare* programmas finansēto projektu ieviešanu. CFKV arī nodrošina Eiropas Komisijas noteiktās un Latvijas valdības apstiprinātās kārtības (Ministru kabineta 1998.gada 24.marta noteikumi Nr.107 "Noteikumi par Eiropas Komisijas finansēto programmu decentralizētās ieviešanas sistēmu") ievērošanu.

Katru gadu Eiropas Komisija un Latvijas valdība paraksta vairākus finansu memorandus, kuri paredz EK finansējuma piešķiršanu noteiktiem projektiem kopā jeb programmām. Katrā finansu memorandā ir paredzēts termiņš, līdz kuram visi līgumi ir jānoslēdz, un termiņš, līdz kuram ir jāveic visi maksājumi.

Esošo programmu ietvaros 2000.gadā paveiktais

- Līdz 2000.gada 31.oktobrim pabeigta EK *Phare* 1997 Latvijas nacionālās programmas ieviešana. Programmas mērķi - Eiropas integrācija, ekonomiskā un infrastruktūras attīstība.
- Līdz 2000.gada 31.decembrim pabeigta EK *Phare* 1996 Pārrobežu sadarbības programmas ieviešana. Tās mērķi - infrastruktūras attīstība vides un transporta jomā pārrobežu sadarbības veicināšanai.
- Pabeigta EK *Phare* 1997 Pārrobežu sadarbības programmas ieviešana. Programmas mērķi - infrastruktūras attīstība vides un transporta jomā pārrobežu sadarbības veicināšanai.
- EK *Phare* 1998 Latvijas nacionālās programmas galvenie mērķi - sabiedrības integrācijas, ekonomisko reformu un iekšējā tirgus attīstības veicināšana, institucionālās un administratīvās darbības spējas palielināšana un atbalsts tiesu un iekšlietu reformai. Finansu memorands parakstīts 1998.gada 2.decembrī. Līdz 2000.gada 31.decembrim noslēgti līgumi par EUR 11 520 453 (98 % no ES piešķirtā finansējuma šai *Phare* programmai).
- EK *Phare* 1998 Pārrobežu sadarbības programmas galvenie mērķi - institucionālās un administratīvās darbības spējas palielināšana un infrastruktūras attīstība pārrobežu sadarbības veicināšanai. Finansu memorands parakstīts 1998.gada 29.decembrī.
- Līdz 2000.gada 31.decembrim noslēgti līgumi par EUR 1 474 622 (99,9% no ES piešķirtā finansējuma šai *Phare* programmai).
- EK *Phare* 1998 Izlīdzināšanas fonda programmas galvenie mērķi - atbalsts rūpniecības pārstrukturēšanai un korupcijas novēršanai. Finansu memorands parakstīts 1998.gada 29.decembrī. Līdz 2000.gada 31.decembrim noslēgti līgumi par EUR 3 999 915 (99,9% no ES piešķirtā finansējuma šai *Phare* programmai).
- EK *Phare* 1999 Liela mēroga infrastruktūras programmas galvenie mērķi - infrastruktūras attīstība, tehniskā palīdzība projektu dokumentācijas sagatavošanai, lai saņemtu ISPA finansējumu. Finansu memorands parakstīts 1999.gada 18.augustā. Līdz 2000.gada 31.decembrim noslēgti līgumi par EUR 19 992 710 (99,9 % no ES piešķirtā finansējuma šai *Phare* programmai).

- *EK Phare 1999 Latvijas nacionālās programmas galvenie mērķi - sabiedrības integrācija, institucionālās un administratīvās darbības spējas palielināšana, iekšējā tirgus attīstība, atbalsts tiesu sistēmai un Austrumu robežas nostiprināšana. Finanšu memorands parakstīts 1999.gada 18.augustā. Līdz 2000.gada 31.decembrim parakstīti līgumi par EUR 2 934 813 (24% ES piešķirtā finansējuma šai Phare programmai).*
- *EK Phare 1999 Pārrobežu sadarbības programmas galvenie mērķi - sociālekonomiskās attīstība vietējā un reģionu līmenī pārrobežu sadarbības veicināšanai. Finanšu memorands parakstīts 1999.gada 23.decembrī. Līdz 2000.gada 31.decembrim noslēgti līgumi par EUR 186 000 (18,6% no ES piešķirtā finansējuma šai Phare programmai).*
- *EK Phare 1999 Izlīdzināšanas fonda programmas galvenie mērķi - darba vides uzlabošana privātajos un privatizētajos uzņēmumos, enerģētikas sektora pārstrukturēšana, korupcijas novēršana. Finanšu memorands parakstīts 1999.gada 23.decembrī. Līdz 2000.gada 31.decembrim tika uzsāktas trīs iepirkuma procedūras.*
- 2000.gadā CFKV turpināja darbu pie automatizētas informācijas sistēmas izveides, kas būs piemērota ES Phare programmas projektu decentralizētas ieviešanas vadībai un uzraudzībai.

VALSTS IEŅĒMUMU DIENESTS

Valsts ieņēmumu dienests (VID) nodrošina nodokļu maksātāju uzskaiti, valsts nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu iekasēšanu Latvijas Republikas teritorijā un uz muitas robežas, kā arī realizē valsts muitas politiku un kārto muitas lietas.

Būtiskākie sasniegumi 2000.gadā

Nodokļu administrēšana

- Ir panākti lielāki nodokļu ieņēmumi, kas raksturo nodokļu administrēšanas darbības spēju palielināšanu Eiropas Komisijas 2000.gada *Progresā ziņojumā*.
- Aktivizēts tematisko pārbaužu darbs, ņemot vērā paaugstinātas riska zonas uzņēmējdarbībā.
- Saskaņā ar investīciju projektu OP13 "Valsts ieņēmumu un muitas politikas īstenošanas informātikas sistēma" ir ieviesta *Nodokļu informācijas sistēmas* versija 3.7, kuras uzdevums ir nodrošināt nodokļu administrēšanas funkciju automatizēšanu. Tās ietvaros ir izstrādāta un apstiprināta Valsts ieņēmumu dienestā iesniedzamo deklarāciju aizpildīšanas un iesniegšanas elektroniskā veidā informācijas sistēmas koncepcija.
- Investīciju projekta OP13 "Valsts ieņēmumu un muitas politikas īstenošanas informātikas sistēma" un VID Modernizācijas projekta ietvaros uzsākts *Optisko dokumentu bibliotēkas* sistēmas projekts, kura mērķis ir krasi samazināt nepieciešamību atkārtoti izmantot papīra dokumentus. Ir uzsākta Optisko dokumentu bibliotēkas sistēmas ieviešana divās pilotvietās.
- VID Modernizācijas projekta ietvaros ir izveidotas *nodokļu maksātāju apkalpošanas zāles un nodokļu maksātāju lietu bibliotēkas*. Paralēli tiek veikta VID veicamo funkciju *optimizācija*, tās pārdalot pa organizacionālajiem līmeņiem un struktūrvienībām. Tādējādi tiek precizēti darbinieku pienākumi un paaugstināta darba efektivitāte, kā arī novērsta korupcijas iespējas un palielināts nodokļu maksātāju apkalpošanas ātrums.

- Izveidotas *konsultāciju un informācijas vietas* visās VID teritoriālajās iestādēs.

Muitas politikas īstenošana

- Pastiprināta uzmanība tika pievērsta akcīzes preču kontrolei. Atbilstoši standarta prasībām naftas produktu, etilspirtu saturošu un citu ķīmisku vielu testēšanai veikts Muitas laboratorijas akreditācijas pirmais posms - formulēta laboratorijas kvalitātes politika, izveidota laboratorijas kvalitātes sistēma, sagatavota Kvalitātes rokasgrāmata.
- 2000.gada 17.jūlijā nodots ekspluatācijā investīciju projekta OP03 "Muitas posteņi uz robežām" ietvaros uzceltais robežkontroles punkts "Silene".
- Sagatavots līgums par *Baltijas tranzīta procedūru* ieviešanu ar 2001.gada 1.janvāri.
- Lai Latvijas muitas iestādēs izmantotu vienotu centralizētu ES likumdošanas prasībām atbilstošu muitas deklarāciju apstrādes programmu, visās Latvijas muitas iestādēs (izņemot Rīgu), kur tiek pildītas eksporta, importa, tranzīta uzsākšanas un noslēgšanas funkcijas, kā arī TIR kontroles funkcijas, tiek ieviesta *ASYCUDA++ sistēma*.
- Investīciju projekta OP13 "Valsts ieņēmumu un muitas politikas īstenošanas informātikas sistēma" ietvaros ir pabeigta VID vienotā datortikla izveidošana un VID vienotā datortīklā ir saslēgtas visas VID teritoriālās iestādes un muitas punkti (kopā 102 pieslēgumi), turpinās muitas noliktavu pieslēgšana.
- Muitas darba kvalitātes uzlabošanai publicētas rokasgrāmatas "Muitas vērtības noteikšana", "TIR rokasgrāmata" un bukleti "Muitas noteikumi privātpersonām", "Transporta līdzekļu importēšana Latvijā", "Komerציālo preču importēšana Latvijā", "Muitas noteikumi fizisko personu iebraukšanai LR un izbraukšanai no tās".

Likumpārkāpumu atklāšana valsts ieņēmumu jomā (Finansu policijas pārvaldes darbība)

- Operatīvā darba rezultātā tika atklātas 504 fiktīvas uzņēmēj sabiedrības, veiktas administratīvās pārbaudes, ierosinātas 485 krimināllietas.
- Ar Finansu policijas pārvaldes "*uzticības telefona*" starpniecību ir saņemti 319 ziņojumi; no pārbaudītajiem 237 ziņojumiem apstiprinājušies 94, piemēroti naudas sodi Ls 12 150 apmērā.

Akcīzes preču uzraudzība (Akcīzes preču pārvaldes darbība)

- 214 objektos tika veikti naftas produktu (degvielas) kontroles pasākumi, kuru rezultātā būtiski samazinājies licencēto degvielas uzņēmumu, īpaši importētāju un vairumtirgotāju skaits, apzināti arī uzņēmumi, kuri izbeiguši vai pārtraukuši ar degvielu saistīto uzņēmējdarbību. Anulētas 54 licences degvielas vairumtirdzniecībai (pašreiz darbojas 92 uzņēmumi) un 42 licences degvielas importētāju uzņēmumiem (pašreiz darbojas 74 uzņēmumi), kā arī 45 licences degvielas mazumtirdzniecībai (pašreiz darbojas 273 uzņēmumi).

Korupcijas novēršanas kontrole

- No visām Valsts ieņēmumu dienestā iesniegtajām amatpersonu deklarācijām pārbaudīti 4,79% (1 931 deklarācija), konstatēti 287 administratīvie pārkāpumi, uzlikti 287 naudas sodi Ls 5 686 apmērā.

- Lai samazinātu korupcijas iespējas VID struktūrā, turpināta VID atbildīgo amatpersonu rotācijas principa piemērošana (kopš 1999.gada rotējuši 20 teritoriālo iestāžu direktori, 5 muitu priekšnieki, 3 nodokļu administrāciju priekšnieki).

VALSTS PROVES UZRAUDZĪBAS INSPEKCIJA

Valsts probes uzraudzības inspekcija (VPUI) kontrolē, kā uzņēmumos un uzņēmējdarbības ievēro likumu "Par valsts probes uzraudzību" un citus tiesību aktus, kas attiecas uz šī likuma izpildi, kā arī izpilda ar probes darbu saistītus pakalpojumus.

Galvenais VPUI darbības mērķis – valsts un patērētāju tiesību aizsardzība, pilnveidojot uzņēmējdarbības ar dārgmetāliem un dārgakmeņiem uzraudzības procesu, kā arī uzņēmēju aizsardzība no negodīgas konkurences.

Gada laikā tika pieņemti, noteikta prove un zīmogoti 241 174 zelta izstrādājumi ar kopējo svaru 509,23 kg un 479 544 sudraba izstrādājumi ar kopējo svaru 1 737,39 kg, notestēti un izsniegti kvalitātes sertifikāti 9 741 izstrādājumam ar dārgakmeņiem. Dārgmetālu izstrādājumiem noteikto provju un uzsisto zīmogu skaits faktiski izpildīts par 108,6%, dārgakmeņu sertificēšana – par 97,4% salīdzinājumā ar pārskata perioda plānu.

Pārbaudot, kā uzņēmumos, uzņēmējdarbības, organizācijās ievēro likumu "Par valsts probes uzraudzību", veiktas 102 pārbaudes 16 Latvijas pilsētās, 7 gadījumos uzlikti naudas sodi.

Būtiskākie sasniegumi 2000.gadā

- VPUI laboratorijā ieviesta kvalitātes sistēma saskaņā ar standarta prasībām.
- Pilnveidota materiāli tehniskā bāze viltotu probes zīmogu identifikācijai un laboratorisko analīžu veikšanai.
- Pilnveidota VPUI informatīvā sistēma.
- Uzlabota VPUI starptautiskā sadarbība ar līdzīgām ārzemju organizācijām.

APDROŠINĀŠANAS UZRAUDZĪBAS INSPEKCIJA

Apdrošināšanas uzraudzības inspekcijas (AUI) uzdevums ir nodrošināt apdrošināto un pensiju plānu dalībnieku likumīgo interešu un tiesību aizsardzību, kā arī apdrošināšanas sabiedrību un privāto pensiju fondu stabilitāti.

2000.gadā AUI darbs tika vērsts četros galvenajos virzienos:

- esošo apdrošināšanas un privāto pensiju fondu tirgus dalībnieku uzraudzība;
- jaunu tirgus dalībnieku licencēšana;
- AUI darba pilnveidošana;
- likumdošanas sakārtošana un saskaņošana ar Eiropas Savienības direktīvām.

Apdrošināšanas uzraudzības inspekcija nodrošināja apdrošināšanas sabiedrību un privāto pensiju fondu uzraudzību:

- izsniegtas licences dzīvības apdrošināšanas sabiedrībai *Seesam Life Latvia* un nedzīvības apdrošināšanas sabiedrībai *Baltijas apdrošināšanas nams*, privātajam pensiju fondam *Unipensija*, 11 apdrošināšanas brokeru sabiedrībām, kā arī sertifikāti 52 apdrošināšanas brokeriem;
- licencēti 8 jauni pensiju plāni un apdrošināšanas sabiedrībām dažādiem apdrošināšanas veidiem izsniegtas 10 jaunas licences;

- reģistrētas 11 jaunas apdrošināšanas aģentūras, 1 519 apdrošināšanas aģenti un 236 polišu paraugi;
- anulētas licences dzīvības apdrošināšanas sabiedrībai *Estora* un nedzīvības apdrošināšanas sabiedrībām *Helga*, *Mido Rīga* un *Saules laiks*.

Pārskata gadā AUI speciālisti veica 7 revīzijas un 76 tematiskās pārbaudes apdrošināšanas sabiedrībās un privātajos pensiju fondos, 117 apdrošināšanas aģentu un brokeru speciālo zināšanu pārbaudes. Saņēma 112 sūdzības un jautājumus par apdrošināšanas sabiedrību darbību, noslēgtajiem līgumiem un to izpildi. Līdz pārskata perioda beigām bija izskatītas 97 sūdzības.

Apdrošināšanas uzraudzības inspekcija pārraudzīja arī līdzekļu uzkrāšanu apdrošināto aizsardzības fondos. Fonda līdzekļi veidojās no apdrošināšanas sabiedrību atskaitījumiem, atbilstoši saņemtajām apdrošināšanas prēmijām. 2000.gada beigās Dzīvības apdrošināto aizsardzības fondā bija uzkrāti Ls 120 152, Pārējo apdrošināto aizsardzības fondā – Ls 327 057.

AUI turpināja darbu pie apdrošināšanas tirgu reglamentējošās normatīvās bāzes pilnveidošanas un Eiropas Savienības likumdošanas saskaņošanas, tai skaitā tika izstrādāti:

- likumprojekti “Grozījumi likumā “Par apdrošināšanas sabiedrībām un to uzraudzību”” un “Grozījumi likumā “Par apdrošināšanas līgumu”” (pieņemts Saeimā 2000.gada 1.jūnijā);
- Ministru kabineta noteikumu projekts “Par valstīm, uz kurām attiecas “Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likuma prasības par apdrošinātāju tehniskajām rezervēm, pašu līdzekļiem un pārāpdrošināšanu”” (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 3.oktobrī);
- grozījumi Ministru kabineta 1998.gada 27.oktobra noteikumos Nr.421 “Apdrošināšanas sabiedrības gada pārskata sastādīšanas noteikumi” (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 28.martā);
- sagatavoti un apstiprināti seši Apdrošināšanas uzraudzības inspekcijas rīkojumi.

IZLOŽU UN AZARTSPĒĻU UZRAUDZĪBAS INSPEKCIJA

Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijas (IAUI) galvenais darbības mērķis ir nodrošināt valsts noteiktās politikas realizāciju izložu un azartspēļu organizēšanā.

Galvenie uzdevumi 2000.gadā

- Nodrošināt spēļu biznesa attīstību, lai sekmētu valsts un pašvaldību budžetu ieņēmumu palielināšanos no izložu un azartspēļu nodevas un nodokļa.
- Veikt spēļu organizētāju uzraudzību un kontroli, lai nodrošinātu izložu un azartspēļu rīkošanu normatīvo aktu ietvaros.

Izložu un azartspēļu tirgus attīstības rezultātā valsts budžeta ieņēmumi no izložu un azartspēļu nodevas un nodokļa bija Ls 4 620 tūkst., kas ir par 9% vairāk nekā 1999.gadā.

Tika izsniegtas 40 speciālās atļaujas (licences) izložu un azartspēļu organizēšanai. Veicot azartspēļu automātu un iekārtu marķēšanu par izsniegtajām marķējuma zīmēm valsts budžetā ieskaitīti Ls 245 080 (plāns Ls 235 000), savukārt, lai nodrošinātu IAUI funkciju izpildi, tika izlietoti valsts budžeta līdzekļi Ls 160 365 apmērā.

Realizējot izložu un azartspēļu organizētāju uzraudzību un kontroli, veiktas 2 411 pārbaudes, konstatēti 434 pārkāpumi un trūkumi, sastādīti 54 administratīvo pārkāpumu protokoli un naudas sodos valsts budžetā ieskaitīti Ls 5 400.

VĒRTSPAPĪRU TIRGUS KOMISIJA

Vērtspapīru tirgus komisijas (VTK) darbības mērķis ir nodrošināt vērtspapīru tirgus stabilitāti un attīstību, aizsargāt ieguldītāju intereses un radīt vienlīdzīgas konkurences iespējas vērtspapīru tirgū. VTK Latvijas Republikas vārdā regulē vērtspapīru tirgus dalībnieku darbību un vērtspapīru publisko apgrozību Latvijā. VTK pamatuzdevumi ir nepieciešamo normatīvo aktu izstrāde un ieviešana, tirgus dalībnieku licencēšana, informācijas par vērtspapīru tirgus norisēm apkopošana, analīze un izplatīšana, kā arī tirgus dalībnieku uzraudzība, informācijas atklāšanas un vienlīdzīgu tiesību tirgū nodrošināšana.

Būtiskākie sasniegumi 2000.gadā

VTK darbība virzīta uz Latvijas finanšu tirgus integrēšanu Eiropas Savienībā un ar to saistītu jautājumu risināšanu, galvenokārt pievēršot uzmanību attiecīgās likumdošanas harmonizēšanai, starptautiskai sadarbībai un uzraudzības sistēmas pilnveidošanai.

Vērtspapīru tirgus komisijā izstrādāti:

- likumprojekts "Grozījumi likumā "Par vērtspapīriem", kas risina ar mazākumakcionāru tiesību nodrošināšanu saistītos jautājumus un precīzē normas attiecībā uz iekšējās informācijas nelikumīgas izmantošanas (*insider trading*) aizliegumu (pieņemts Saeimā 2000.gada 17.februārī);
- likumprojekts "Grozījumi likumā "Par ieguldījumu sabiedrībām", kas groza likuma 19.panta ceturto daļu atbilstoši Krimināllikumā lietotajai terminoloģijai (pieņemts Saemā 2000.gada 1.jūnijā);
- pieci Vērtspapīru tirgus komisijas noteikumu projekti vērtspapīru tirgus sakārtošanā un pieci grozījumi spēkā esošajos noteikumos par vērtspapīru reģistrāciju un atļaujas saņemšanu un licencēšanu;
- likumprojekts "Ieguldītāju aizsardzības likums", lai ieviestu tādu ieguldītāju aizsardzības mehānismu kā kompensāciju izmaksas kārtību atsevišķu zaudējumu gadījumos. Likumprojekts sagatavots saskaņā ar Eiropas Savienības direktīvu "Par ieguldījumu kompensācijas shēmām" (97/9/EC) un 2000.gada 29.decembrī iesniegts Valsts kancelejā;
- grozījumi Ministru kabineta noteikumos "Noteikumi par valsts nodevu par vērtspapīru reģistrāciju un laišanu publiskajā apgrozībā", kas paredz, ka valsts nodeva tiks aprēķināta no konstanta lieluma, t.i., reģistrējamo vērtspapīru nominālvērtību kopsummas (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 14.novembrī).

Izstrādāts likumprojekts par Finanšu un kapitāla tirgus komisiju (pieņemts Saeimā 2000.gada 1.jūnijā). Saskaņā ar šo likumu jaunā institūcija sevī apvienos Latvijas Bankas Kredītiestāžu uzraudzības pārvaldi, Apdrošināšanas uzraudzības inspekciju un Vērtspapīru tirgus komisiju un uzsāks darbību 2001.gada 1.jūlijā.

Vērtspapīru tirgus uzraudzības jomā kopumā uzraudzītas 24 licencētās starpnieksabiedrības (17 bankas un 7 brokeru sabiedrības), 651 profesionāli speciālisti, 68 emitenti, 3 ieguldījumu sabiedrības un 3 ieguldījumu fondi. Tika reģistrētas 17 jaunas emisijas par kopējo summu Ls 40 412 217.

VTK parakstīja sadarbības un informācijas apmaiņas līgumus ar Zviedrijas Finanšu inspekciju un Dānijas Finanšu uzraudzības institūciju, kuri paredz savstarpēju palīdzību vērtspapīru tirgus uzraudzības un regulēšanas jomā, kā arī operatīvu informācijas saņemšanu vērtspapīru tirgus normatīvo aktu pārkāpumu izmeklēšanas gadījumos.

SATIKSMES BIROJS

Satiksmes biroja (SB) galvenais uzdevums ir nodrošināt sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas sistēmas darbību valstī, kā arī organizēt starptautisku sadarbību un savstarpējo norēķinu kārtību, kas saistīta ar transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas jautājumiem starptautiskās sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas (Zaļās kartes) sistēmā. Darbības pamatfunkcija ir ceļu satiksmes negadījumos cietušo personu interešu aizstāvība.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumu Satiksmes birojs kopā ar apdrošinātājiem ir izveidojis šādus fondus:

- Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas garantijas (rezerves) fondu, kura mērķis ir nodrošināt apdrošināšanas atlīdzības izmaksas saskaņā ar Ministru kabineta 1997.gada 13.maija noteikumiem Nr.180 "Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas garantijas (rezerves) fonda nolikums";
- Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas apdrošinājumaņēmēju interešu aizsardzības fondu, kura mērķis ir nodrošināt apdrošināšanas atlīdzības izmaksas apdrošinātāja maksātnespējas gadījumā saskaņā ar Ministru kabineta 1997.gada 13.maija noteikumiem Nr.179 "Apdrošinājumaņēmēju interešu aizsardzības fonda nolikums";
- Ceļu satiksmes negadījumu novēršanas un profilakses fondu, kura naudas līdzekļu izlietojumu nosaka Ministru kabineta izveidota Ceļu satiksmes drošības padome.

Būtiskākie sasniegumi 2000.gadā

- Izstrādāti grozījumi Ministru kabineta 1997.gada 27.maija noteikumos Nr.199 "Noteikumi par sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas prēmijām, to palielināšanas un samazināšanas kārtību un apdrošinātāja atbildības limitiem". Tāpēc apdrošinātāja atbildības limits cietušā ārstēšanai un pārejošas darbnespējas kompensācijai ir palielināts no Ls 4 000 līdz Ls 10 000, limits darbspēju paliekoša zuduma atlīdzināšanai no Ls 800 līdz Ls 1 000, bet limits bojā gājušās personas apgādājamajiem no Ls 800 uz Ls 1 000. Savukārt apdrošinātāja atbildības limits par ceļu satiksmes negadījumā trešās personas mantai nodarīto zaudējumu ir noteikts Ls 9 000, bet limits videi nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai ir Ls 1 000 (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 19.decembrī).
- Sagatavoti grozījumi Ministru kabineta 1997.gada 13.maija noteikumos Nr.180 "Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas garantijas (rezerves) fonda nolikums", kas stājas spēkā ar 2001.gada 1.janvāri. Saskaņā ar pieņemtajiem grozījumiem (pieņemti Ministru kabinetā 2000.gada 19.decembrī) tika samazināts atskaitījumu apmērs no 9% uz 7% no saņemto sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas standartlīgumu, komplekso līgumu, robežapdrošināšanas līgumu un grupas līgumu prēmiju kopsummas.
- Izstrādāts "Konceptijas par sauszemes transportlīdzekļu civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas tirgus sakārtošanu atbilstoši Eiropas Savienības prasībām" projekts. Tajā iekļauta apdrošinātāja atbildības limitu paaugstināšana (5 gadu laikā

palielināt apdrošinātāja atbildības limitus atbilstoši Eiropas Savienības prasībām) un pārstrukturēšana, kā arī citu izmaiņu ieviešana sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātajā apdrošināšanā atbilstoši Eiropas Savienības direktīvu noteikumiem. Analizēta apdrošināšanas prēmiju atkarība no apdrošinātāja atbildības limitiem, apskatīta iespēja civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas prēmiju noteikšanu pakļaut brīvai apdrošināšanas sabiedrību konkurencei un aplūkots uzdevums samazināt apdrošināšanas līgumu veidus atbilstoši Eiropas Savienības direktīvu prasībām.

- Izveidota Ceļu satiksmes negadījumu apstākļu izpētes un transporta trasoloģijas ekspertu komisija, kuras darbības mērķis ir izvērtēt autotehnisko un transporta trasoloģijas ekspertu atzinumus lietās, par kurām Satiksmes birojs ir saņēmis sūdzības.
- Uzsākta pakāpeniska SB reorganizācijas koncepcijas izstrāde. Atbilstoši Zaļās kartes biroju padomes konstitūcijas nosacījumiem biroju statusa reglamentācijā SB juridiskā statusa maiņa paredzēta no valstiskas institūcijas par nevalstisku institūciju.
- Sekmīgi turpinās sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas informācijas sistēmas koncepcijas posmu izstrāde, kas nodrošina apdrošināšanas CAO sistēmas darbības pilnveidošanu un kontroli.

NOGULDĪJUMU GARANTIJU FONDA PĀRVALDE

Noguldījumu garantiju fonda pārvalde nodrošina noguldījumu garantiju līdzekļu uzkrāšanu, pārvaldīšanu un garantētas atlīdzības izmaksu.

Tika organizēta banku maksājumu ieskaitīšana Noguldījumu garantiju fondā Ls 1 066 522 apmērā. Salīdzinājumā ar 1999.gadu tas ir palielinājies par 71.4%.

Veikti ieguldījumi Latvijas valsts vērtspapīros. Ar gūto peļņu no ieguldījumiem vērtspapīros ir segti Noguldījumu garantiju fonda pārvaldes uzturēšanas izdevumi.

VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBA "VALSTS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA"

Valsts nekustamā īpašuma aģentūras (VNĪA) stratēģiskā darbība izvērsās jaunajā virzienā - kopīpašumā esošo dzīvojamo māju valsts daļu privatizācijā (1999.gadā - normatīvo aktu sagatavošana). Savukārt sagatavošanas stadijā pilnīgi no jauna tika sākta darbība citā virzienā - lielu objektu renovācijā būtisku valsts problēmu risināšanai, nodrošinot ar telpām Valsts prezidenti (Rīgas pils) un Rīgas tiesas (Abrenes ielā 3). Pilnveidota un vienkāršota VNĪA struktūra - likvidēti Nekustamā īpašuma ekspluatācijas departamenta iecirkņi.

Būtiskākie sasniegumi 2000.gadā

Veikto darbību skaits ar nekustamo īpašumu un salīdzinājums ar 1999.gadu:

- Zemesgrāmatā uz valsts vārda reģistrēts 941 nekustamais īpašums, tas ir par 22% vairāk nekā 1999.gadā.
- Noslēgti 1299 nekustamā īpašuma nomas līgumi jeb par 132% vairāk nekā 1999.gadā.
- VNĪA valdījumā un pārvaldīšanā pārņemti 113 nekustamie īpašumi jeb par 14% mazāk nekā 1999.gadā.

- Citiem valdītājiem (īpašniekiem) nodoti 324 nekustamie īpašumi jeb par 7% mazāk nekā 1999.gadā.

VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBA "LATVIJAS HIPOTĒKU UN ZEMES BANKA"

Konsekventi realizējot Latvijas Hipotēku un zemes bankas (turpmāk - Banka) attīstības koncepciju 1999.- 2005.gadam, 2000.gada 16.maijā apstiprināti Bankas jaunie statūti, kas nosaka tās darbības galveno mērķi - atbalstīt Latvijas ekonomisko attīstību atbilstoši Bankas galvenajiem darbības virzieniem. Bankas galvenie darbības virzieni ir:

- mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) kreditēšana;
- hipotekārā kreditēšana un hipotekāro ķīlu zīmju emisija.

Bankas aktīvu pieaugums 2000.gadā bija straujākais visā Bankas vēsturē: no Ls 50,2 milj. 1999.gada beigās līdz Ls 75,5 milj. 2000.gada beigās. Pārskata gada laikā Banka nopelnīja Ls 723 tūkst. Bankas kredītportfelī būtiski pieaudzis hipotekāro aizdevumu apjoms: no Ls 8,8 milj. 1999.gada beigās līdz Ls 19,5 milj. 2000.gada 31. decembrī. Banka intensīvi turpināja kreditēt mazos un vidējos uzņēmējus, piesaistot resursus no ārvalstu bankām. Latvijas klientu uzticību bankai rāda noguldījumu pieaugums no Ls 25,4 milj. 1999.gada beigās līdz Ls 42,6 milj. 2000.gada 31.decembrī.

Bankas hipotekārās ķīlu zīmes ir kļuvušas par stabilu un pieprasītu finansu instrumentu Latvijas finansu tirgū. Turpinot ķīlu zīmju emisiju, šobrīd finansu tirgū apgrozībā ir ķīlu zīmes Ls 4,35 milj. kopējā apjomā. Pirmo reizi kopš neatkarības atgūšanas Latvijā tika emitēti vērtspapīri ar septiņu gadu darbības periodu – Bankas septiņgadīgās ķīlu zīmes.

Lai kreditētu mazos un vidējos uzņēmumus, Banka 2000.gada 18.decembrī parakstīja līgumu par finansu resursu aizņēmumu EUR 13 milj. apmērā, izmantojot Latvijas valdības izsniegto galvojumu.

Banka ir noslēgusi vairākus jaunus sadarbības līgumus, kuri palielina iespēju uzņēmējiem saņemt aizdevumu specifisku projektu ieviešanai.

Plānojot izstrādāt Mikrokreditēšanas projektu, Banka noslēdza vienošanos ar Latvijas Kooperatīvo Krājaizdevu sabiedrību savienību par sadarbību, kā arī līgumus ar četrām krājaizdevu sabiedrībām par sadarbību mikrokreditēšanā.

Banka nepārtraukti turpina strādāt pie klientu apkalpošanas uzlabošanas un jaunu bankas produktu piedāvājuma. Gada beigās Banka saviem klientiem sāka piedāvāt starptautiskās Maestro un Eurocard/Mastercard maksājumu kartes. 2000.gada laikā klientiem piedāvāti akreditīvi, Ceļojumu čeki, inkaso, kā arī citi jauni produkti.

VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBA "LATVIJAS LOTO"

"Latvijas Loto" darbības mērķi 2000.gadā - uzņēmējsabiedrības finansiālās stabilitātes nodrošināšana un loteriju tirgus attīstība, on-line sistēmas iegāde, attīstot on-line loteriju tīklu un piedāvāto loteriju klāstu un veicot aktīvu darbību momentloteriju jomā.

Pateicoties finansiāli sekmīgai uzņēmējsabiedrības darbībai iepriekšējos gados, "Latvijas Loto" spējis viena gada laikā pilnībā izpirkt Latvijā uzstādīto on-line loteriju sistēmu, tādējādi kļūstot par šīs sistēmas vienīgajiem īpašniekiem. Uzņēmējsabiedrība uzsākusi jaunu on-line loteriju "Keno", izveidotas arī divas jaunas momentloterijas "Sprints" un "Smaids". Būtiski palielināts on-line tirdzniecības vietu skaitu, tirdzniecības vietās tika uzstādīti 15 papildu termināli. Veikti uzlabojumi on-line sistēmas tehniskajā darbā, tādējādi apliecinot sistēmas iegādes nepieciešamību un uzņēmējsabiedrības spēju efektīvi vadīt on-line sistēmu.

Pārskata gadā uzņēmēj sabiedrība strādāja ar peļņu, kuras apjoms sasniedza Ls 70 415.

Uzņēmēj sabiedrība turpināja sekmīgi apsaimniekot savu nekustamo īpašumu – biroja ēku Meistaru ielā 19/21, kā arī reģionālo nodaļu telpas. 2000.gada laikā “Latvijas Loto” uzstādīja vienu jaunu kiosku un iegādājās savā īpašumā biroja telpas Rēzeknē.

BEZPEIŅAS ORGANIZĀCIJA VALSTS SABIEDRĪBA AR IEROBEŽOTU ATBILDĪBU “NAMS”

Pārskata gadā notika Finanšu ministrijas pārziņā esošā valsts uzņēmuma “Nams” reorganizācija. Ar Finanšu ministrijas 2000.gada 10.jūlija rīkojumu Nr.746 “Par pārveidojamo valsts uzņēmumu “Nams” saskaņā ar likuma “Par valsts un pašvaldību uzņēmumu pārveidošanu statūtsabiedrībās” 7.panta pirmo daļu un likuma “Par valsts un pašvaldību kapitāla daļu pārvaldi uzņēmēj sabiedrībās” 6.pantu valsts uzņēmums “Nams” pārveidots par bezpeļņas organizāciju valsts sabiedrību ar ierobežotu atbildību “Nams” (BOVSIA “Nams”). BOVSIA “Nams” ir valsts uzņēmuma “Nams” tiesību un saistību pārņēmēja.

BOVSIA “Nams” nodrošināja visa ēku kompleksa Rīgā, Smilšu ielā 1, kurā izvietotas vairākas valsts iestādes – Finanšu ministrija, Valsts ieņēmumu dienests, Valsts kase, Centrālā finanšu un kontraktu vienība, Apdrošināšanas uzraudzības inspekcija, Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija, Vērtspapīru tirgus komisija, Noguldījumu garantiju fonda pārvalde, Starptautisko palīdzības programmu koordinācijas pārvalde, Īpašu uzdevumu sadarbībai ar starptautiskām finanšu institūcijām sekretariāts, uzturēšanu apkalpošanu un remontu.

FINANSĒJUMS UN IZLIETOJUMS

Valsts budžeta līdzekļu izlietojums

Finansu ministrijas kā resora 2000.gada valsts budžetā bija desmit pamatbudžeta programmas un trīs speciālā budžeta programmas.

Pārskata gadā ministrijas centrālais aparāts realizēja piecas budžeta programmas (apakšprogrammas):

- programmas “Finansiālās un fiskālās politikas izstrāde un valsts budžeta pārvalde” apakšprogrammu “Centrālais aparāts”;
- programmas “Uzraudzība un kontrole” apakšprogrammu “Alkohola un tabakas izstrādājumu marķēšanas nodrošināšana”;
- programmu “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”;
- programmu “ERAB pilnvarnieku sanāksme Rīgā”;
- programmu “Ārvalstu finansēto projektu ieviešanas tehniskā uzraudzība”.

Apakšprogrammas “Centrālais aparāts” realizācijas mērķis ir nodrošināt ministrijas centrālā aparāta precīzu un efektīvu darbību.

Apakšprogrammas “Alkohola un tabakas izstrādājumu marķēšanas nodrošināšana” mērķis ir nodrošināt Latvijas Republikas alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu ražotājus un importētājus ar akcīzes nodokļa markām.

Programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” līdzekļus paredzēts piešķirt valsts pamatbudžeta apropriācijās neparedzētiem izdevumiem – īpašiem nacionāli nozīmīgiem pasākumiem, kā arī katastrofu un dabas stihiju radīto zaudējumu kompensēšanai. Ministrija nodrošināja piešķirto līdzekļu pārskaitīšanu noteiktā kārtībā atvērtajos kontos un pārskatu par programmas izpildi sagatavošanu.

Programma “ERAB pilnvarnieku sanāksme Rīgā” tika izveidota, lai nodrošinātu ERAB pilnvarnieku sanāksmes organizēšanu un līdzekļu subsīdiju un dotāciju veidā pārskaitīšanu SIA “Birojam 2000” konkrētu pasākumu veikšanai.

Programma “Ārvalstu finansēto projektu ieviešanas tehniskā uzraudzība” tika izveidota, lai nodrošinātu ārvalstu finansēto projektu ieviešanas koordināciju un uzraudzību.

Pasūtīto pētījumu veikšana

2000.gadā Finansu ministrijā pasūtīti divi pētījumi, kurus finansēja no valsts budžeta. Pētījumu pasūtītājs bija Tautsaimniecības analīzes un fiskālās politikas departaments.

- “Strukturālo reformu gaita un ietekme uz Latvijas tautsaimniecību”

Šajā pētījumā aplūkotas Latvijā veiktās strukturālās reformas laikā, kopš valstī uzsākta pāreja uz tirgus ekonomiku. Pētījumā analizēta citu pārejas ekonomikas valstu pieredze, realizējot strukturālās reformas. Tā apstiprinātais finansējums Ls 4 250.

- “Latvijas integrācijas Eiropas Savienībā aspektu makroekonomiskās ietekmes novērtējums”

Šis pētījums ir viens no pirmajiem mēģinājumiem ar ekonomisko metožu palīdzību izvērtēt, kādu ietekmi uz Latvijas ekonomisko attīstību atstās Latvijas integrācija Eiropas Savienībā. Liela uzmanība veltīta tam, kāda būs integrācijas ietekme uz lauksaimniecības nozares attīstību Latvijā. Pētījuma apstiprinātais finansējums Ls 4 245.

Abus pētījumus izstrādāja Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultāte.

Valsts investīciju programma

Saskaņā ar Ministru kabineta 1996.gada 8.oktobra noteikumiem "Valsts investīciju programmas sagatavošanas, finansēšanas un realizācijas kārtībā" 2000.gadā ministrija īstenoja investīciju projektu "Finansu un fiskālās politikas nodrošināšanas vienotā informācijas sistēma". Projektam piešķirtais finansējums Ls 154 000.

Investīciju projekta mērķi:

- attīstīt un pilnveidot vienotu finansu vadības informācijas sistēmu, kas aptver visas valsts budžeta izstrādāšanas un izpildes procesā iesaistītās institūcijas;
- nodrošināt finansu datu glabāšanu, apstrādi, apmaiņu un aizsardzību atbilstoši valsts nozīmes informācijas sistēmu prasībām;
- nodrošināt operatīvu un precīzu tautsaimniecības attīstības un makroekonomisko datu analīzi, kā arī informācijas par valsts un pašvaldību pasūtījumiem analīzi;
- nodrošināt racionālu Finanšu ministrijas darbu atbilstoši tās stratēģiskās attīstības koncepcijai, kā arī pakļautībā un pārraudzībā esošo institūciju informācijas sistēmu projektu attīstībai.

Aktualizēta ministrijas Informācijas tehnoloģiju stratēģija, kurā novērtēta līdzšinējā projekta realizācijas gaita un noteikti plāni ministrijas informācijas sistēmu tālākai attīstībai.

Piesaistot *Phare* finansējumu projektā LE9805.01.01/03 starptautiska konkursa kārtībā izvēlēts integrēts risinājums valsts budžeta plānošanas un Valsts kases vadības sistēmas SAP R/3 *Public Sector* programmatūras vidē. Ar konkursa uzvarētāju SIA *Fortech* noslēgts līgums par valsts budžeta plānošanas sistēmas ieviešanu. Izstrādāts un apstiprināts projekta definīcijas dokuments, izveidota Finanšu ministrijas un Valsts kases informātikas projekta vadības komiteja.

Ministrijā ieviests *Network Associates* datortīklu drošības sistēmas programmatūras komplekss, kas ietver ugunsūri, datu un e-pasta šifrēšanas rīkus, automatizētu informācijas sistēmu drošības noteikumu izpildes kontroli, vienotu antivīrusu sistēmu darbstacijām, serveriem un ugunsūrim, kā arī profesionālu datortīkla lietotāju tehniskās apkalpes dienesta rīku sistēmu. Veiktie pasākumi ļauj pilnībā izpildīt Ministru kabineta noteikumu prasības attiecībā uz informācijas sistēmu aizsardzību.

Ministrijā ieviesta sistēma elektroniskai dokumentu apmaiņai ar Valsts kanceleju, nodrošinot Ministru kabineta un Valsts sekretāru sanāksmes darba materiālu saņemšanu un nosūtīšanu ar e-pasta starpniecību, iesaistot arī ministrijas pakļautības un pārraudzības iestādes. Līdzīga sistēma ieviesta arī ministrijas Direktoru sanāksmes dokumentu elektroniskai aprītei.

Sadarbības partneri un starptautiskie projekti

- Pārskata gadā tika realizēts Pasaules Bankas dāvinājuma projekts "Pašvaldību vadība un finanses":
 - sagatavota likumdošanas analīze (izstrādāti priekšlikumi pašvaldību finansu likumdošanas pilnveidošanai un komentāri likumam "Par ostām");
 - veikta grāmatvedības un budžeta procesa normu uzlabošana (izstrādāta "Pašvaldību finansu vadības un grāmatvedības rokasgrāmata" (elektroniski un drukātā veidā), izstrādāts pašvaldību finansu analīzes modelis. Rokasgrāmata un finansu analīzes modelis ievietoti Valsts kases interneta mājas lapā un ir pieejami visiem interesentiem);

- noteikts pašreizējā pašvaldību parādu un saistību līmenis (sagatavotas datu bāzes par pašvaldību saistību apjomu, izstrādāts ieteikums pārskatu veidošanai pašvaldību parādu un saistību plānošanai);
 - izveidota pašvaldību saistību pārraudzības sistēma (izstrādāti ieteikumi jaunas saistību pārraudzības sistēmas izveidei, sniegts ziņojums par pašvaldību saistību pārraudzības sistēmu ar ieteikumiem par datu nepieciešamību, struktūru, rezultātu, datu avotiem un ieteikumiem uzlabot esošo datortehniku, izpētīta esošo programmu un fondu, kas sniedz aizdevumus pašvaldībām, struktūra un funkcijas, kā arī izvirzīti ieteikumi to iespējamai optimizācijai, un noteikti kritēriji, kas atspoguļo pašvaldības kredītspēju).
- Kopā ar Dānijas pašvaldību asociācija (NALAD) realizēts projekts "Pašvaldību finansu sistēmas pilnveidošana Latvijā". Projektā paveiktais:
- sagatavots dokuments "Pašvaldību obligāto funkciju izmaksu aprēķināšana";
 - sniegts pārskats par nodokļu sistēmu Dānijā un rekomendācijas nodokļu sistēmas pilnveidošanai Latvijā;
 - veikts Finanšu ministrijas Budžeta departamenta Pašvaldību finansiālās darbības uzraudzības (PFDU) nodaļas darbības pētījums;
 - sniegta tehniskā palīdzība (izstrādāta informācijas sistēma pašvaldību budžetu datu uzskaites veikšanai, kura paredzēta pašvaldību plānoto budžetu, budžeta izpildes, kā arī citu pašvaldību statistikas lielumu uzskaitē un analīzei, kas atvieglo ar datu glabāšanu, datu ātrāku iegūšanu, analīzi un statistikas veidošanu saistīto darbu; iegādāts portatīvais dators).
- 2000.gada janvārī uzsākta projekta *Phare 1998* (LV98/IB/FI/01) realizācija:
- viena no projekta komponentēm bija valsts atbalsta jomā. Šī projekta (komponentes) ietvaros, iesaistot Vācijas institūciju ekspertus, sniegta konsultācijas, kā arī organizēta Valsts atbalsta uzraudzības komisijas locekļu, sekretariāta, kā arī citu ieinteresēto personu mācības par dažādiem valsts atbalsta politikas jautājumiem, t.sk. reģionālā atbalsta jautājumos, mazo un vidējo uzņēmumu atbalsta jautājumos u.c. Projekta īstenošanas rezultātā nodibināti kontakti ar kolēģiem Vācijas Finanšu un Ekonomikas ministrijā;
 - otra projekta komponente, kurā piedalījās Finanšu ministrija bija "Ekonomikas politika". Sadarbībā ar Vācijas Finanšu ministrijas pārstāvjiem šīs komponentes ietvaros bija vērsta uz valsts budžeta izdevumu modeļa izveidi un makroekonomisko rādītāju modeļa uzlabošanu. Makroekonomisko rādītāju modeļi galvenās izmaiņas tika veiktas, lai nodrošinātu īstermiņa prognožu sagatavošanu. Sadarbības projekta ietvaros divi ministrijas darbinieki iepazinās ar Vācijas Finanšu ministrijas darbu;
 - trešā projekta komponente bija valsts pasūtījuma jomā. Tā deva iespēju divām ekspertu grupām no Finanšu un Tieslietu ministrijas, kā arī Īpašu uzdevumu ministra valsts reformu lietās sekretariāta apmeklēt Vācijas ekonomikas ministriju un institūcijas, kas nodarbojas ar sūdzību izskatīšanu valsts pasūtījuma jomā un iepazīt Vācijas valsts pasūtījuma vadības un uzraudzības modeļi, kā arī pārrunāt ar vācu ekspertiem visus praktiskos jautājumus šāda modeļa izveidošanā un praktiskajā darbībā. Projekta realizācija ļāva izmantot vācu speciālistu zināšanas Eiropas Savienības likumos, lai harmonizētu Latvijas likumu prasības ar ES prasībām, kā arī mācītu Labklājības, Iekšlietu un Aizsardzības ministrijas ierēdņus valsts un pašvaldību pasūtījuma jautājumos.

- *Phare* 1998 programmas "Speciālā sagatavošanas programma darbam ar strukturālajiem fondiem Latvijā" (*Special preparatory programme for the structural funds in Latvia (SPP)*) ietvaros apgūtas ES pirmsstrukturālā fonda ISPA finansēto projektu ekonomiskās un finansu analīzes veikšanas procedūras, ir izstrādāta metodika projektu pieteikumu ekonomiskās un finansu analīzes veikšanai.

SPP projekta ietvaros sniegtas konsultācijas par ES pirmsstrukturālo instrumentu administrēšanu un dažādu departamentu un iesaistīto institūciju pienākumiem un atbildību. SPP projekta ietvaros izstrādātas Vadlīnijas ISPA projektu auditēšanai.

- Pārskata gadā notika nepārtraukta sadarbība ar Eiropas Komisijas Konkurences ģenerāldirektorāta personālu par valsts atbalsta kontroles teorētiskiem un praktiskiem jautājumiem.
- Dānijas valdības tehniskās palīdzības programmas ietvaros turpinājās sadarbība ar ārvalstu un starptautiskajām institūcijām un ārvalstu ekspertiem grāmatvedības un revīzijas likumdošanas jomā, lai nodrošinātu Eiropas Savienības 4.direktīvas prasību pilnīgu ieviešanu un lai precizētu atsevišķus likuma "Par uzņēmumu gada pārskatiem" pantus. Lai nodrošinātu ES 8.direktīvas prasību izpildi, sadarbībā ar Dānijas valdības ekspertiem tika izstrādāts un Saeimā iesniegts likumprojekts "Par zvērinātiem revidentiem".
- *Phare* finansētas palīdzības programmas ietvaros izstrādāta rokasgrāmata "Konsolidēto gada pārskatu sastādīšana".
- 2000.gada 31.jūlijā noslēdzās *Phare* projekts "Valsts pārvaldes reforma Latvijā", kurš pārskata gadā sniedzis lielu atbalstu iekšējā audita sistēmas izveidē un attīstībā visā valsts pārvaldē. Viens no apakšprojektiem bija "Iekšējā audita stiprināšana valsts pārvaldē". Tā kā Finanšu ministrija atbilstoši Ministru kabineta 1999.gada 5.oktobra noteikumiem Nr.342 "Noteikumi par iekšējo auditu" ir atbildīga par iekšējā audita sistēmas ieviešanu un koordināciju, tika veikta šī projekta atsevišķu pasākumu īstenošana un koordinēšana. Par šī projekta galveno sasniegumu var uzskatīt decentralizētas, Latvijas apstākļiem atbilstošas iekšējā audita sistēmas izveidošanu.

PERSONĀLA IZGLĪTOŠANA UN KVALIFIKĀCIJAS PAAUGSTINĀŠANA

Pārskata gadā Finanšu ministrija turpina pilnveidot personāla izglītošanu un kvalifikācijas paaugstināšanu. Ministrijas ierēdņi un darbinieki papildināja savas zināšanas gan studējot Latvijas augstskolu maģistratūras programmās, gan apmeklējot dažādus mācību kursus Valsts administrācijas skolā un ārvalstīs.

Zināšanas tika papildinātas jomās, kas skar tiešo darbu valsts budžeta projekta izstrādē, normatīvo aktu nodokļu jomā izstrādē, Eiropas Savienības likumdošanas prasību saskaņošanā un integrācijā, finanšu vadīšanā, kā arī publiskās pārvaldes, informātikas, inženierekonomikas un tiesību zinātnēs. Maģistra grādu ieguva 12 ministrijas darbinieki.

□ Apgūtās Valsts administrācijas skolas organizētās mācību programmas

<i>Kursu nosaukums</i>	<i>Darbinieku skaits</i>
Eiropas Savienības pamatnostādnes	27
Valsts projektu sociālā analīze	12
ES budžets un finanses	4
Saskarsmes psiholoģija	4
Projektu vadība	2
Organizācijas kultūra	3
Likumdošanas saskaņošana	2
Finanšu matemātika	2
Datorkursi	9
Lietvedība	6
ES tiesības juristiem	3
Valsts un politika	2
Pretmanipulācijas tehnika	3
Publiskā runa un prezentācija	2
Etīkete	3
Stresa vadīšana	1

□ Apmeklētās mācību programmas ārvalstīs

<i>Mācības</i>	<i>Valsts</i>	<i>Mācību ilgums</i>	<i>Dalībnieku skaits</i>
<i>Public Expenditure Management</i> (mācību programma)	Indija	2 nedēļas	2
Pasaules Bankas organizētā mācību programma (par finanšu kontroli u.c.)	Nīderlande Īrija ASV	2 nedēļas	1
Mācības par ekonomikas attīstības politiku	Japāna	2 mēneši	1
Mācības par pašvaldību finansēšanu	Dānija	1 nedēļa	3
<i>Twinning</i> mācību projekts par valsts pasūtījumu	Vācija	1 nedēļa	3
Mācības par iekšējo auditu	Lielbritānija	3 dienas	2
<i>Network Associates Q1 2000</i> mācības	Portugāle	1 nedēļa	2
Apvienotā Vīnes institūta mācības	Austrija	2 nedēļas	1

□ Kvalifikācijas paaugstināšana starptautisko organizācijuursos

- OECD (Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija) organizētajosursos par nodokļu politikas jautājumiem ir piedalījušies 28 ministrijas darbinieki;
- TAIEX (Tehniskās palīdzības informācijas apmaiņas ofiss) organizētajos semināros piedalījušies 9 ministrijas darbinieki.

□ Svešvalodu apgūšanas kursi

Tā kā katru gadu palielinās darba pienākumu apjoms likumdošanas saskaņošanā ar Eiropas Savienības likumdošanas prasībām, nepieciešamas labas svešvalodu zināšanas. Ministrijas darbinieki apguva angļu valodu: piecās grupās – mācību programmas ilgums 360 mācību stundas, trīs grupās - katrā pa 90 mācību stundām, divās grupās – katrā pa 45 mācību stundām. Šādās mācību programmās savas zināšanas ir pilnveidojuši vairāk nekā 40 darbinieku. Francijas kultūras centrā 4 ministrijas darbinieki apguva franču valodu.

□ Mācības par valsts atbalsta politikas jautājumiem

Phare 1998 projekta ietvaros, organizējot seminārus un darba tikšanās, tika nodrošinātas Valsts atbalsta uzraudzības komisijas locekļu, sekretariāta un citu ieinteresēto personu mācības par dažādiem valsts atbalsta politikas jautājumiem.

□ Kvalifikācijas paaugstināšana hipotekārās kredītsistēmas attīstības nodrošināšanā

Profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanai un izglītošanai hipotekārās kredītsistēmas attīstības nodrošināšanā iesaistītās personas piedalījās dažādos semināros un konferencēs hipotekārās kredītēšanas jomā. Dalība starptautiskos pasākumos nodrošināja citu valstu pozitīvās pieredzes apzināšanu un izmantošanu hipotekārās kredītsistēmas attīstīšanai Latvijā.

□ Iekšējo auditoru izglītība

Lai nodrošinātu iekšējo auditoru tālāku izglītību, ministrijā tika izstrādāta mācību programma un Valsts administrācijas skolā sertificēti pasniedzēji, kuri saņēmuši tiesības pasniegt iekšējā audita pamatus. 2000.gada 12.jūnijā vienam ministrijas darbiniekam tika piešķirta iekšējā audita pasniedzēja kvalifikācija ar tiesībām pasniegt iekšējā audita pamatkursu Valsts administrācijas skolā.

Zināšanu papildināšanai audita jomā darbinieki apmeklēja mācību kursus, seminārus un konferences gan Latvijā, gan ārvalstīs, kur nozīmīgākās konferences bija Eiropas Komisijas organizētā ikgadējā sanāksme 3.finansu kontrolieru tikšanās Berlīnē un II starptautiskā iekšējās kontroles konference Budapeštā.

INFORMĀCIJA PAR VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMU

1. tabula

AKTĪVI UN PASĪVI (kopsavilkuma bilance latos)

Nr.p.k.		Gada sākumā	Gada beigās
<i>Finansu ministrijas centrālais aparāts</i>			
1.	Aktīvi:		
1.1.	ilgtermiņa ieguldījumi	661 308	1 194 868
1.2.	apgrozāmie līdzekļi	483 153	605 180
2.	Pasīvi:		
2.1.	pašu kapitāls	1 116 252	1 795 044
2.2.	kreditori	28 209	5 004

2. tabula

VALSTS PAMATBUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS (latos)

Nr.p.k.		Iepriekšējā gada izpilde	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	gada izpilde
<i>01.01. apakšprogramma "Centrālais aparāts"</i>				
1.	Ieņēmumi (kopā):	1 438 401	2 017 737	1 888 055
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	1 438 401	1 662 548	1 662 548
1.2.	ārvalstu finansu palīdzība		355 189	225 507
2.	Izdevumi (kopā):	1 438 051	2 017 737	1 851 461
2.1.	uzturēšanās izdevumi (kopā)	1 278 054	1 809 937	1 643 747
2.1.1.	atalgojumi (kopā)	608 168	725 456	725 448
	atalgojumi (bez atalgojumiem ārštata darbiniekiem)	582 009	691 031	691 024
2.1.2.	komandējumi	86 050	76 300*	76 295
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem (kopā):	159 997	207 800	207 714
2.2.1.	kustamie īpašumi virs Ls 50	59 998	53 800*	53 732
2.2.2.	investīcijas	99 999	154 000	153 982
3.	Nodarbinātība:			
3.1.	vidējais štatu vienību skaits	189	-	173
3.2.	vidējais atalgojums (bez atalgojumiem ārštata darbiniekiem)	257	-	333

* saskaņā ar apstiprināto tāmi

**FINANSU MINISTRIJAS PAKĻAUTĪBĀ UN PĀRRAUDZĪBĀ ESOŠO BUDŽETA
IESTĀŽU SAŅEMTO ZIEDOJUMU UN DĀVINĀJUMU IZLIETOJUMS**

	Lati
1. Saņemts kopā:	10 334
Lielākie ziedotāji:	
Latvijas uzņēmēj sabiedrības un privātās personas	600
tajā skaitā dāvinājums natūrā	600
ārvalstu uzņēmēj sabiedrības un privātās personas	9 734
2. Izlietots kopā:	87 721
Finansētie pasākumi kopā:	
algu izmaksas	
komandējumi	
pakalpojumu apmaksā	65 570
materiāli, energoresursi, inventārs (līdz Ls 50)	2 653
pamatlīdzekļu iegāde	19 498
kapitālais remonts	
<i>Valsts ieņēmumu dienests</i>	
1. Saņemts kopā:	0
Lielākie ziedotāji:	
Latvijas uzņēmēj sabiedrības un privātās personas	
ārvalstu uzņēmēj sabiedrības un privātās personas	
2. Izlietots kopā:	234
Finansētie pasākumi kopā:	234
algu izmaksas	
komandējumi	
pakalpojumu apmaksā	26
materiāli, energoresursi, inventārs (līdz Ls 50)	35
pamatlīdzekļu iegāde	173
kapitālais remonts	
<i>Valsts kase</i>	
1. Saņemts kopā:	600
Lielākie ziedotāji:	
Latvijas uzņēmēj sabiedrības un privātās personas	600
tajā skaitā dāvinājums natūrā	600
ārvalstu uzņēmēj sabiedrības un privātās personas	
2. Izlietots kopā:	
<i>Centrālā finansu un kontraktu vienība</i>	
1. Saņemts kopā:	9 734
Lielākie ziedotāji:	
Latvijas uzņēmēj sabiedrības un privātās personas	
ārvalstu uzņēmēj sabiedrības un privātās personas	9 734
2. Izlietots kopā:	87 487
Finansētie pasākumi kopā:	87 487
algu izmaksas	
komandējumi	
pakalpojumu apmaksā	65 544
materiāli, energoresursi, inventārs (līdz Ls 50)	2 618
pamatlīdzekļu iegāde	19 325
kapitālais remonts	